PROGRAMA MUNICIPAL PER A LA IGUALTAT D'OPORTUNITATS ENTRE DONES I HOMES

MEMÒRIA 2013

CiD Centre d'Informació i Orientació de la Dona

Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Ajuntament de Sant Adrià de Besòs

Unió Europea
Fons social europeu
L'FSE inverteix en el teu futur

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball

Diputació Barcelona | Àrea d'Igualtat i Ciutadania

AMB EL SUPORT DE:

Generalitat de Cata
Institut Català de les Dones

ÍNDEX

1.PORTADA*

Fotografia de l'activitat “Posa la teva empremta contra la violència de gènere” feta a la gimcana “El jovent de Sant Adrià contra la violència vers les dones”

2.ÍNDEX

1. Introducció ..... pàg. 4
2. Objectius..... pàg. 5

3 CENTRE D’INFORMACIÓ I ORIENTACIÓ DE LA DONA

3.1Objectius..... pàg. 6
3.2 Recursos humans..... pàg. 6
3.3 Servei d’informació i orientació..... pàg. 7
3.4 Servei d’acollida i suport a dones víctimes de violència..... pàg. 11
3.5 Assessoria Jurídica..... pàg. 19
3.6 Assessoria Psicològica..... pàg. 31
3.7 Servei per a la diversitat sexual..... pàg. 39
3.8 Activitats de dinamització..... pàg. 39
3.9 Commemoració del Dia Internacional de les Dones..... pàg. 46
3.10 Commemoració del Dia Internacional d’acció per a la salut de les dones. . pàg. 50
3.11Commemoració del Dia Internacional de l’orgull gai i lèsbic..... pàg. 52
3.12 Commemoració del Dia Internacional contra violència masclista..... pàg. 53
3.13 Fons documental..... pàg. 53
3.14 Suport especialitzar a serveis i entitats..... pàg. 54

4 PROGRAMES/PROJECTES

4.1 Programa d’actuació contra la violència a les dones..... pàg. 54
Atenció individual i grupal..... pàg. 56
Servei d’allotjament d’urgència..... pàg. 56
Servei de teleassistència..... pàg. 56
Suport psicològic a fills i filles víctimes de violència de gènere..... pàg. 57
Treball en xarxa..... pàg. 59
Formació a professionals..... pàg. 61
Prevenció i sensibilització..... pàg. 61
Contes per a gaudir la diferència, tallers de prevenció per a joves, concurs TQB, tallers d'autoestima i creixement personal, commemoració 25 de novembre, campanya que podem fer?
On podem anar?,tècniques de protecció femenina davant d'una agressió i altres activitats

4.2 Impuls polítiques d’igualtat..... pàg. 72
Pla d’igualtat..... pàg. 72

4.3 Participació soci-política de les dones..... pàg. 73
Consell Municipal de les dones..... pàg. 73
Altres accions..... pàg. 78

4.4. Treball i usos del temps..... pàg. 78
Taller d'usos del temps. Mòdul formatiu d'igualtat..... pàg. 78
Foment de l’ocupació..... pàg. 80

4.5 Formació i Cultura ..... pàg. 82
Concurs de relats breus “Paraules d’Adriana”..... pàg. 82
Tallers de llenguatge no sexista..... pàg. 84
Espais interculturals..... pàg. 85
Altres activitats culturals..... pàg. 85

4.6 Coeducació..... pàg. 87
Contes per gaudir de la diferència..... pàg. 87
Tallers de prevenció de la violència..... pàg. 88
Espai igualtat= nen@s..... pàg. 88
Campanya regals i joguines no sexistes ..... pàg. 88
Xarxa petita infància..... pàg. 89

4.7.Espai Públic..... pàg. 89
Espais amb noms de dones..... pàg. 89

4.8 Dones i salut..... pàg. 91
Dia internacional de salut de les dones.28 de maig..... pàg. 91
Espais de dones i salut..... pàg. 92
Altres actuacions..... pàg. 92

1. INTRODUCCIÓ

La situació de les dones va canviant progressivament. Tot i que a vegades sembla que moltes de les dificultats que aquest col·lectiu tenia en el passat estan superades, seguim trobant greus situacions de discriminació, sovint encobertes per la major subtilesa amb què s'exerceix aquesta discriminació.
En alguns àmbits de la vida social, la situació de la dona ha canviat substancialment, però les dones es continuen trobant amb entrebancs i limitacions que requereixen la realització d'actuacions positives per part de l'Administració, i també per part del conjunt de la comunitat per tal de ser superades.

El Pla de polítiques de gènere de l'Ajuntament de Sant Adrià liderat per la Regidoria de Polítiques d'Igualtat, és una aposta per integrar la perspectiva de gènere en el conjunt de les polítiques municipals, seguint un enfocament transversal, al mateix temps que s'executen polítiques específiques, ja que valorem que l'estratègia dual, el desenvolupament d'ambdues estratègies al mateix temps, és complementari. Aquest Pla inclou el CIOD (Centre d'Informació i Orientació de la Dona) com a servei especialitzat encarregat d'impulsar les diferents actuacions i també inclou diferents programes fets en col·laboració amb diversos departaments municipals i amb la participació d'altres serveis i entitats.

Amb aquest document presenten la memòria del Pla Municipal per a la Igualtat d'Oportunitats entre Dones i Homes, per tant, a través del servei i els projectes en què es materialitza, s'aborden les diferents problemàtiques específiques de les dones en una societat encara discriminatòria, a la vegada que es promou la millora de la seva qualitat de vida i l'augment de la seva participació i visibilitat. L'objectiu final és aconseguir una igualtat real de drets i obligacions entre dones i homes, però sempre guiant-nos per les necessitats i desitjos que les dones del nostre municipi plantegen.

2. OBJECTIUS

OBJECTIU GENERAL

Garantir la igualtat d'oportunitats entre dones i homes

OBJECTIUS ESPECÍFICS

Els objectius específics són:

1. Garantir que totes les actuacions municipals incorporin la perspectiva de gènere.
2. Combatre la violència de gènere.
3. Lluitar contra les formes de discriminació existents per raó de sexe.
4. Fomentar la participació social i política de les dones.
5. Millorar la qualitat de vida de les dones.
6. Identificar i canalitzar les demandes de les dones de Sant Adrià de Besòs.
7. Respondre als diferents nivells de necessitat detectats al col·lectiu de dones del municipi.
8. Impuls a les polítiques d'igualtat de gènere

3. CENTRE D'INFORMACIÓ I ORIENTACIÓ DE LA DONA

El Centre d'Informació i Orientació de la Dona (CIOD) és un servei municipal, creat l'any 1983, que ofereix serveis permanents i fa una programació trimestral d'activitats de dinamització.

Els serveis permanents en l'actualitat són:

- Servei d'informació i orientació
- Suport psico-social a dones víctimes de violència
- Suport psicològic a infants víctimes de violència
- Assessoria Jurídica
- Assessoria Psicològica
- Servei per a la diversitat sexual
- Fons documental i bibliogràfic especialitzat en temes de gènere. Consulta i préstec
- Suport especialitzat a entitats i serveis

Durant tot l'any es fa una programació d'activitats dirigides a promoure la participació de les dones i a millorar la seva qualitat de vida. D'entre aquestes activitats cal destacar els cursos i tallers, els seminaris, les xerrades, les exposicions, etc.

L'horari del CIOD d'atenció a la població és:

- Matins de dilluns a divendres de 9 a 13 h
- Tardes de dilluns a dijous de 15 a 19 h

3.1. OBJECTIUS

1. Combatre la discriminació per raó de sexe
2. Donar resposta a les necessitats específiques detectades en el col·lectiu de dones del municipi.
3. Promoure la participació de les dones en els diferents àmbits de la vida local.
4. Atendre i preveure situacions de discriminació per raó de sexe.
5. Consolidar un espai que fomenti la creació de xarxes i relacions de dones.

3.2. RECURSOS HUMANS

El CIOD està format per un equip interdisciplinari de diferents professionals:

- *Coordinadora* del servei a jornada complerta
- *Informadora-orientadora* a jornada complerta

- *Consultora en atenció psicosocial en temes de violència de gènere* a jornada complerta.
- *Psicòloga especialitzada en temes de violència a infants (8 hores mensuals).* Servei que presta Ventijol
- *Advocada* (13 hores setmanals).
- *Psicòloga* (15 hores setmanals).
- Assessora servei per a la diversitat sexual (atenció quan hi han casos). Servei que presta l'associació ACORD
- Estudiant de pràctiques de psicològia de la Universitat Blanquerna (novembre 2013 – maig 2014)
- Durant tot aquest any 2013 també hi han participat 4 estudiants de l'escola d'educació especial l'Esperança fem pràctiques al centre amb tasques administratives.

3.3 SERVEI D'INFORMACIÓ I ORIENTACIÓ

OBJECTIUS

- Garantir una correcta informació, assessorament i derivació, si escau, a les dones del municipi i de fora d'ell.
- Promoure la divulgació dels serveis, de les entitats i dels organismes que facin activitats en matèria d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes.

Aquest servei és el primer que la dona utilitza quan contacta amb el centre ja sigui personalment, per telèfon, correu electrònic o Xarxes Socials.
L'horari d'aquest servei és:

- Matins: dilluns a divendres 9 a 13 h.
- Tardes: dilluns a dijous 15 a 19 h.

TASQUES PRINCIPALS

- Acollida individual a totes les usuàries de dins o fora del municipi que fan una demanda genèrica.
- Difusió de la programació i resta d'activitats que es preparen des del centre.
- Actualització continuada de la base de dades del centre i dels fitxers de recursos.
- Informació sobre temes de gènere i d'igualtat d'oportunitats a entitats, estudiants i professionals que ho sol·licitin.
- Informació i coordinació amb entitats i serveis

Les informacions més demandades fan referència a:

- Serveis del CIOD (assessories)
- Activitats del CIOD (tallers, xerrades, cinefòrums, exposicions, excursions, actes, concursos...)
- Altres serveis i activitats municipals sobretot referents a l'àmbit de la Promoció Econòmica, Serveis Socials, planificació familiar i activitats de lleure diverses...)
- Altres entitats, serveis, activitats del municipi (associacions de dones, serveis que pertanyen a altres administracions com Benestar Social, etc.).
- Altres entitats, serveis, activitats de fora del municipi (altres centres de la dona sobretot).

Per difondre tota aquesta informació s'utilitza a part de l'atenció presencial i telefònica, les TIC's (Tecnologies d'Informació i Comunicació):

- Mantenim actualitzada la base de dades del centre inclosa l'agenda de recursos.
- Elaborem díptics i cartells informatius de la programació i resta d'activitats que es preparen des del centre.
- Fem difusió de subvencions, convocatòries, actes, notícies, campanyes i altres
- iniciatives sobre temes de gènere i d'igualtat d'oportunitats. Disposem de zones amb díptics perquè les usuàries del centre s'informin en règim d'autoservei.
- Fem trameses periòdiques i puntuals per correu ordinari i e-mail.
- Mantenim actualitzada la pàgina de la Regidoria de Polítiques d'Igualtat de la web de l'Ajuntament.
- A través de les xarxes socials

www.facebook.com/CIODDonesSantAdria (365 seguidors/es)

www.twitter.com/ciodsantadria (235 seguidors/es)

- Contactem i col·laborem amb mitjans de comunicació.

La diversitat de qüestions que plantegen les usuàries requereix que els/les professionals que atenen les demandes coneguin a la perfecció les intervencions que pot fer el CIOD, els recursos de la zona i com s'ha d'actuar en cas de crisi.

Els mesos que més demanda presenten són els que coincideixen amb les inscripcions als tallers que es fan al CIOD (setembre, maig i febrer) i durant març i novembre (8 de març i 25 de novembre).

TRAMITACIÓ DE L'ATENCIÓ	NOMBRES D'ATENCIONS
PRESENCIAL	3025
TELEFÒNICA	1385
CORREO ORDINARI	2800
XARXES SOCIALS/CORREU ELECTRÒNIC	3175
TOTAL	10385

L'ús de via telemàtica s'ha incrementat durant aquest any en les usuàries habituals que es comuniquen o reben informació del centre mitjançant correu electrònic o Facebook per demanar informació. El servei també envia a les dones que no tenen correu electrònic la informació del que es fa per correu ordinari. Normalment es fan quatre enviaments anuals a totes les usuàries del centre més les respostes als correus electrònics que ens envien tant per e-mail com al la xarxa.

De totes les demandes d'informació i orientació que arriben al centre hi ha algunes en que es realitza una atenció individualitzada més acurada, mitjançant una **entrevista d'acollida**. Aquest espai s'ofereix a dones que presenten una demanda ambigua. Es tracta d'un espai d'escolta i contenció per aclarir situacions i, conjuntament amb ella, establir un pla d'actuació. Moltes vegades amb aquesta intervenció és dóna per resolt el motiu de la consulta, si no és així es fan les derivacions oportunes internes i/o externes.

L'any 2013 es van atendre 30 dones al servei d'acollida i es van fer 43 intervencions en total (10 més que l'any passat), 13 de les quals són visites úniques i 30 són primeres visites, s'observa que la majoria d'usuàries són dones de mitjana edat que venen recomanades per altres dones i un nombre considerable procedeix del ABS Dr. Barraquer, la causa majoritària segueix sent la mateixa d'altres anys: la violència de gènere (sobretot per violència psicològica), també augmenten les consultes legals i les referides a pensions i subsidis però, aquestes últimes, enfocant-les més a prestacions econòmiques degut a la situació conjuntural del país. Per aquest motiu s'ha obert al servei un taulell formatiu on pengem la informació de prestacions econòmiques i de serveis que es poden demanar a Benestar i Família informant a les usuàries interessades dels requisits a complir i de com i a on es sol·liciten aquestes prestacions.

PRIMERES VISITES	SEGUIMENTS	TOTAL
30	13	43

PROCEDÈNCIA

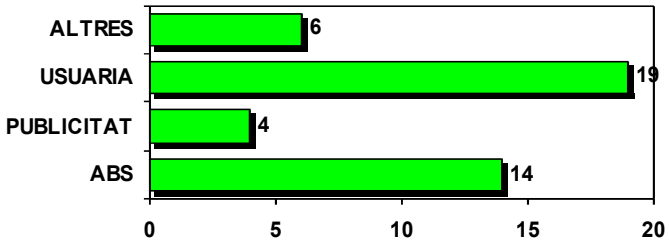

MOTIUS DE CONSULTA

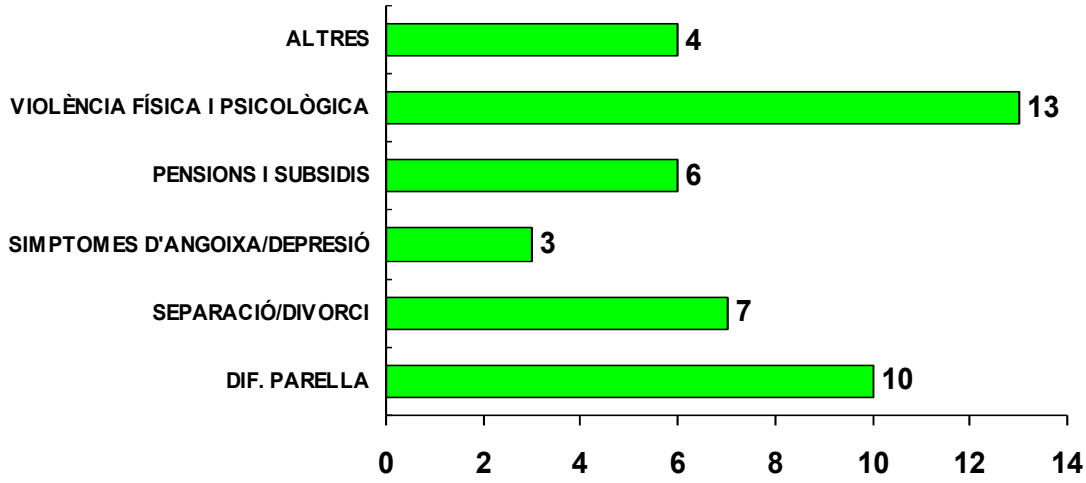

Taulells informatius:

Aquest any 2013, s'ha posat en marxa dos taulells informatius, per donar informació a les usuàries del centre

1. **Taulell "Temps de crisi"**. En aquest temps de crisi on la situació econòmica afecta molt a les dones, que són una part de la població més perjudicada, s'ha posat en marxa la iniciativa de crear un taulell informatiu de recursos, prestacions i ajudes on es dona informació de recursos, prestacions i ajudes que les dones poden demanar segons la seva situació personal. Informacions sobre ajudes de vivenda, subministrament de la llar (llum, aigua...), transports, famílies nombroses, beques, vacances...
   La valoració és molt positiva doncs les dones miren i demanen informació sobre aquest recursos.
2. **Taulell d'anuncis.** Per la situació actual de la nostra societat, on la crisi afecta a tothom i sobre tot a les dones que pateixen un empobriment constant, des de les assessories es va detectar la necessitat de crear xarxes on es puguin ajudar entre elles, llavors es va decidir posar un plafó d'anuncis on les dones usuàries del centre ofereixen o busquen temes relacionats amb la vivenda (lloguer d'habitacions, compartir pis...) i també busquen o ofereixen feines relacionades amb el treball, sobre tot el treball relacionant amb l'àmbit domèstic: cuidadores d'infants, cuidadores de gent gran, feines de neteja....La valoració és molt positiva doncs és un taulell que les dones utilitzen bastant.

3.4 SERVEI D'ACOLLIDA I SUPORT A VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

OBJECTIUS GENERALS

- Oferir suport psicològic individual a les dones que pateixen qualsevol tipus de
- violència.
- Valorar el problema presentat, orientar i assessorar amb la conseqüent derivació i seguiment del cas.
- Realitzar un treball grupal de suport mutu i de reconstrucció de xarxes de relació.
- Potenciar la superació dels efectes de la violència i la recuperació psicosocial.
- Prevenir situacions de violència en la parella.
- Assessorar en temes de violència a serveis i a professionals.

FUNCIONS

ASSESSORAMENT INDIVIDUAL

- Acollir i oferir suport a la dona que es troba o s'ha trobat immersa en dinàmiques de violència de gènere
- Clarificació de la demanda
- Orientació i derivació dintre del CIOD o a recursos externs
- Coordinació amb els diferents serveis que formen part de *la xarxa contra la violència de gènere*, elaborant un pla de treball específic segons el cas
- Seguiment del cas:
    - identificació de la violència
    - recuperació del dany emocional
    - recolzament i acompanyament en el procés de superació dels efectes de la violència (psicològics, socials, emocionals, físics...)
- Gestió de l'allotjament d'urgència i del servei de Teleassistència Mòbil.
- Acompanyaments puntuals per fer tràmits a dones amb poca xarxa social i amb dificultats per fer-les soles
- Seguiments de les derivacions (serveis laboral, legals, mèdics, habitatge...)
- Atenció telefònica i atenció urgent a usuàries.

INTERVENCIÓ GRUPAL I COMUNITÀRIA

- Coordinació de la ***Comissió de Treball contra la violència masclista***, participació en la xarxa i en les activitats comunitàries que se'n derivin
- Responsable tècnic al municipi del programa de ***Teleassistència mòbil*** per a dones víctimes de violència de gènere
- Conducció de grups de suport per a dones víctimes de violència
- Assessorament a familiars o persones de la xarxa social més propera a la dona que pateix violència
- Realització d'informes sol·licitats per les usuàries i altres serveis
- Assistència en qualitat de tècnic per ratificació d'informes en judicis de violència
- Assessorament tècnic i formació a altres professionals i serveis en temes de violència de gènere
- Xerrades de sensibilització i prevenció en temes de violència de gènere a diferents col·lectius del municipi
- Elaboració i impartició de tallers de prevenció de violència de gènere a les escoles i als instituts del municipi
- Programació i realització d'activitats pel 25 de novembre, dia internacional contra la violència de gènere.
- Recopilació de material relatiu a recursos específics en aquest tema
- Assistència a les sessions de supervisió, de coordinació, de disseny i programació d'actuacions de l'equip del CIOD.

(*Les actuacions desenvolupades durant el 2013 a nivell grupal i comunitari estan descrites al ***Programa d'actuació contra la violència vers les dones***)

DADES ESTADÍSTIQUES I VALORACIÓ

ATENCIÓ INDIVIDUAL

El total de demandes que s'han atès durant l'any 2013 al Servei d'acollida i suport a víctimes de violència de gènere ha estat de **480: 54 com a primeres visites i 426 com a seguiments**. Respecte a anys anteriors hi ha hagut un increment d'un 4,4% del total de visites. Les dades d'aquest 2013 tornen a suposar un rècord des de la creació d'aquest servei. *Any rere any, les dades estadístiques manifesten la consolidació del Servei.*

	PRIMERES	SEGUIMENTS	TOTAL VISITES	TOTAL DONES
2007	30	170	200	-
2008	57	181	238	-
2009	41	358	399	-
2010	40	336	376	-
2011	52	363	415	95
2012	51	409	460	103
2013	**54**	**426**	**480**	**108**

Durant l'any 2013, el servei d'acollida i suport a víctimes de violència de gènere ha atès un total de **108 dones.**

Aquest 2013 hem tornat a superar la barrera dels 50 respecte a nous casos de violència de gènere. Com ja hem comentat, ***hem assolit un rècord*** respecte a les visites de seguiment, fet que ha afavorit, com en anys anteriors, el treball en profunditat tant amb les noves usuàries que ens han arribat durant el 2013, com amb les dones que ja estaven en seguiment anteriorment. La consolidació del Servei també ha permès una millor coordinació amb els diferents professionals i serveis que formen part de *la Xarxa contra la violència de gènere de Sant Adrià de Besòs,* elaborant un pla de treball conjunt per a cada dona, amb l'objectiu d'atendre-la d'una manera integral fins a la recuperació de les seqüeles de la violència patida.

En total hem atès a les diferents assessories del centre **54 nous casos de violència durant el 2013.** A diferència d'anys anteriors, totes les dones que han arribat al CIOD per aquesta causa han arribat al servei específic de violència. Hem assolit, per tant, l'objectiu plantejat en anys anteriors de treballar millor les derivacions d'aquests casos perquè arribin finalment al seu destí.

ALTES

Durant el 2013 hem donat d'alta del Servei a **16 dones**, 10 d'elles han estat altes positives de finalització del seguiment amb una mitjana de 20 visites. Amb la resta de dones s'ha finalitzat el seguiment per derivacions a altres serveis.

INFORMES

S'han realitzat 9 informes i 4 certificats d'atenció sol·licitats per les usuàries.

PROCEDÈNCIA - DERIVACIÓ

La *procedència* de la majoria de les primeres visites, ha estat dels Serveis Socials d'Atenció Primària (26%). Les dones que o bé ja coneixien el nostre Servei o bé han estat derivades per altres usuàries nostres (20%) segueixen sent una de les principals fonts de derivació. El Servei d'assessoria jurídica del CIOD (11%) i el Servei d'assessoria psicològica del CIOD (11%) han suposat el 22% del total. Durant el 2013 s'ha mantingut l'increment significatiu assolit al 2012 de les derivacions per part dels CAP del municipi (13%). Tanmateix, els Mossos d'Esquadra segueixen baixant com a font de derivació amb el 7,4% de les primeres visites, a diferència d'anys anteriors al 2012 que suposaven la primera o segona font de derivació. La resta de derivacions han procedit de la Unitat de Salut Mental del barri de la Mina (3,8%), del Servei d'informació i orientació del CIOD (3,7%,)del Servei d'informació i orientació laboral (SIOL) municipal (1,9%) i de l'EAIA (1,9%).

Aquestes dades fomenten l'optimisme i posen de manifest que la coordinació entre els serveis municipals i la sensibilització dels professionals i de la societat en general (20% de les primeres visites són usuàries o derivades d'usuàries) s'està consolidant any rere any, sobretot dels serveis socials bàsics (que s'han erigit durant el 2013 com a principal font de procedència dels nous casos) i de l'àmbit sanitari, que es manté amb un 13%. Hem de seguir treballant en aquesta línia de manera prioritària.

De totes les demandes que han acudit al nostre Servei durant l'any 2013, hem continuat atenent al 77,2%, al 7,3% les hem derivat al servei d'assessoria jurídica del centre, al 2,6% als Serveis Socials d'Atenció Primària del municipi, a l'1,5% a serveis laborals (SIOL, OTG), a l'1,4% a Mossos d'Esquadra, a l'1,2% al 0,85% al Servei d'atenció psicològica dels fills/es de les dones que han patit violència de Ventijol. La resta de demandes s'han derivat a altres serveis com: Centres d'atenció Primària del municipi, Assessoria psicològica del CIOD, Fundació Vicki Bernadet, CAP Salut Mental, Col·legi d'advocats, OFIM, Procurador i Lletrat d'ofici, Jutjat, Ajuntament, CSMA la Mina, Servei d'Atenció a Homes violents (SAH) de l'Ajuntament de Barcelona i a l' Espai Dones de Badalona Sud.

PERFIL USUÀRIA

El ***perfil de la usuària*** atesa al servei de violència durant l'any 2013 segueix en la mateixa línia que el 2011 i 2012: dones de nacionalitat espanyola, d'entre 30 i 49 anys, divorciades o separades amb 1 o 2 fills/es, que en el moment de fer la consulta estan aturades i que presenten un grau de formació primària o secundària completa.

Per primer any hem atès més demandes de dones divorciades o separades (44%), que de dones casades o parella de fet (30%). Moltes d'elles s'han separat o divorciat durant el procés d'atenció i recuperació.

Com en els dos anys anteriors el percentatge de dones amb estudis secundaris (40%) s'apropa cada vegada més a dones que només tenen la primària (43%). D'altra banda, tot i que el percentatge de dones sense estudis es manté respecte a l'any passat (11%) les dones amb estudis superiors no deixen d'augmentar (7%, durant el 2012 suposaven el 5% del total de les demandes).

Hem de destacar també que de la mateixa manera que en 2011 i 2012, hem atès més dones aturades o que treballen només a la llar (45,4%), que dones amb treball remunerat (43,5%) i, per tant, sense recursos econòmics propis, la qual cosa dificulta de manera determinant la decisió de separar-se de la parella maltractadora o de tirar endavant una vegada s'han separat.

Quant al ***lloc de naixement,*** seguim rebent la majoria de les demandes de dones que han nascut a Espanya (87%), igual que anys anteriors la major part d'elles va néixer a Barcelona (45%) i a Badalona (26%). El 13% de les demandes són nascudes a altres països (Marroc, Colòmbia, Polònia, República Dominicana, Argentina, Bolívia, Mèxic, Paraguai, Xina, Equador). Com veiem la majoria de les dones amb nacionalitat estrangera provenen d'Amèrica Llatina (54%), del Marroc (27%) i de països de l'est (16%). Volem destacar que per primera vegada al nostre servei un 2% de les demandes ateses han estat de dones nascudes a la Xina, col·lectiu que gairebé no acudeix al centre.

VIOLÈNCIA

Pel que fa als ***tipus de violència patida,*** del total de dones ateses, el 39% pateixen o han patit violència psicològica, el 25% violència física, el 21% de les dones violència econòmica, el 6% sexual i el 9% ambiental.

TIPUS VIOLÈNCIA PATIDA	DONES	%
FÍSICA + PSICOLÒGICA	22	21,40%

FÍSICA + PSICOLÒGICA + ECONÒMICA	22	21,40%
PSICOLÒGICA + ECONÒMICA	11	10,70%
PSICOLÒGICA	9	8,70%
FÍSICA + PSICOLÒGICA + ECONÒMICA + AMBIENTAL	7	6,80%
PSICOLÒGICA + AMBIENTAL + ECONÒMICA	6	5,80%
FÍSICA + PSICOLÒGICA + AMBIENTAL	5	4,80%
PSICOLÒGICA + AMBIENTAL	4	3,90%
PSICOLÒGICA + ECONÒMICA + SEXUAL	4	3,90%
FÍSICA + PSICOLÒGICA+ ECONÒMICA + SEXUAL	4	3,90%
PSICOLÒGICA + SEXUAL	3	2,90%
FÍSICA + PSICOLÒGICA + SEXUAL	3	2,90%
SEXUAL	1	1,00%
FÍSICA + PSICOLÒGICA+ AMBIENTAL + SEXUAL	1	1,00%
FÍSICA + PSICOLÒGICA+ ECONÒMICA + AMBIENTAL + SEXUAL	1	1,00%

Com veiem a la taula, el **90,3%** de les dones ateses pateixen o han patit més d'un tipus de violència, la qual cosa agreuja les conseqüències en la víctima de la situació viscuda i empitjora les expectatives de la dona de poder sortir-se'n i de trobar solucions.

La violència econòmica segueix suposant un percentatge molt significatiu de la violència que pateixen les dones que atenem. Aquesta dada unida a l'increment significatiu any rere any de dones sense feina (45% front al 43% que sí treballen fora de la llar) i la situació actual de crisi econòmica, està dificultant enormement la seva sortida. És per aquesta raó, que considerem prioritari que veritablement aquestes dones puguin accedir al mercat laboral, amb el suport de les administracions i puguin rebre unes ajudes econòmiques que les permetin realment subsistir a elles i als seus fills i filles.

El 53,4% de les dones ateses estaven patint la violència durant el procés d'atenció i recuperació, la resta l'havia patit abans de començar el seguiment. D'altra banda, el 23,3% de les dones ateses durant el 2013 encara vivien amb l'agressor, la qual cosa fa més difícil el seguiment, bé pel control de sortides que fa l'agressor a la dona o bé perquè és la mateixa dona qui apareix i desapareix en funció de les diferents fases del cicle de la

violència que està vivint. Hem d'afegir que, tot i aquesta realitat, hem acompanyat moltes d'aquestes dones en el seu procés de separació i/o divorci.

Una dada interessant a afegir és que el 89% de les dones ateses identifica la violència patida en la primera visita, és a dir són conscients de la situació que estan vivint. En aquests dades tenen molt a veure els professionals derivants, que en molts casos han fet una treball previ d'identificació de la violència patida i han ajudat la dona a generar la necessitat de recerca d'ajuda especialitzada.

El 39% de les dones portaven d'1 a 5 anys patint maltractaments, el 37% més de 10 anys, el 22% de 6 a 10 anys i només un 2% uns mesos. Hem constatat que les dones que han viscut situacions de violència durant menys d'un any tenen una recuperació molt més ràpida i exitosa que la resta. Per això, la importància de seguir treballant en la prevenció i la identificació de la violència en tots els col·lectius.

El 72% de les dones tenien recolzament familiar i/o social, factor de protecció fonamental en aquestes dones, que les permet superar millor i en menys temps la violència patida.

Aquest 2013 han seguit augmentant les demandes de dones que han ***denunciat la violència patida***, dades que havien disminuït considerablement durant el 2010 o el 2011. Tot i això, només al 33% de les dones que han denunciat les han concedit ordre de protecció, la qual cosa augmenta perillosament la sensació d'impunitat dels agressors i la de desprotecció i desemparament de la dona.

- **2010:** 24,6%
- **2011:** 25%
- **2012:** 35,7%
- **2013: 37,9**%

Respecte a ***maltractaments anteriors***, el 19% de les dones ateses durant el 2013 ha patit violència per part d'altra i/o altres parelles anteriors a l'últim agressor, el 26% ha patit algun tipus de maltractament durant la infantesa i el 22% té antecedents de violència de gènere en la seva família d'origen. Aquestes dades mostren clarament que un percentatge important de les dones que atenem arriben al servei, no només amb les seqüeles del maltractament pel qual fan la demanda, sinó també de maltractaments viscuts anteriorment. Aquesta realitat, normalment es tradueix en un major número de visites que la dona requereix per recuperar-se i derivacions a serveis terapèutics especialitzats, sobretot els que tenen a veure amb agressions i abusos sexuals en la infantesa. És per aquesta raó, que un dels nostres objectius prioritaris és la prevenció amb aquestes dones de futures relacions de parella abusives, així com la derivació dels

fills i filles a tractament especialitzat per prevenir la transmissió intergeneracional de la violència.

Respecte a l'***agressor,*** el 68% de les dones han patit i/o patien violència per part de l'exparella o ex-marit, el 29% per part de la parella o marit i només hem atès una dona maltractada pel germà.

El ***perfil de l'agressor*** de les dones ateses al nostre Servei és el següent:

- El 26% dels homes agressors estaven aturats, la majoria (38%) es dedicaven al sector serveis, un 7,8% eren empresaris i a banda de la resta d'ocupació m'agradaria destacar que 5 de les dones ateses estaven o havien estat maltractades per part d'un agent de la llei amb tot el que això suposa: arma reglamentària, por a que no les creguin si el denuncien, etc.
- Segons la informació coneguda per la dona: el 48,5% dels homes agressors tenien algun tipus d'addició (alcohol, drogues, joc, etc.), el 20% tenia antecedents de violència de gènere en la seva família d'origen, el 21% havia maltractat a parelles anteriors i el 24,3% havia maltractat directament als fills/filles, apart del maltractament patit pel fet de presenciar o conèixer el maltractament a la mare.

ALTRES MOTIUS DE CONSULTA

Si tenim en compte el ***motiu de consulta***, el **43,4%** de les demandes fan referència a temes relacionats amb la *violència de gènere* i el **56,6%** a *altres motius* apart de la demanda inicial de violència. Alguns d'ells erigits com a factors de risc i/o conseqüències de la violència patida. Per això, la importància de treballar tots ells per prevenir situacions de maltractament en el futur i per aconseguir la recuperació integral de la dona.

Els principals durant aquest 2013 han estat:

1. Assertivitat (19%)
2. Dependència afectiva (17,2%)
3. Baixa autoestima (12,7%)
4. Suport psicològic durant els processos judicials: violència, divorci i altres (8,4%)
5. Símptomes depressius (6,9%)
6. Quadre depressiu-ansiós (6,3%)
7. Símptomes d'angoixa (5,3%)

8. Quadre ansiós-depressiu (4,2%)
9. Dificultats amb fills (4%)
10. Altres (16%)

En la mateixa línia que anys anteriors, les demandes per treballar la dependència afectiva, l'assertivitat, l'autoestima, els símptomes d'angoixa o depressius segueixen augmentant. És per això, que seguim treballant aquestes necessitats no només a nivell individual, sinó també en grup. Així, durant l'any desenvolupem grups per treballar la dependència afectiva, i grups per millorar l'autoestima i l'assertivitat. Tots dos amb l'objectiu afegit de millorar la intel·ligència emocional de les dones i, per tant, de gestionar millor les seves emocions.

D'altra banda, les dones que es troben en aquestes situacions presenten mancances importants en la seva capacitat de prendre decisions i un fort aïllament socio-familiar, el que posa de manifest una gran dificultat per posar fi a la seva relació de patiment. Per aquesta raó, considerem que amb la metodologia grupal afavorim a més que les dones puguin ampliar la seva xarxa social i millorar les seves habilitats socials.

3.5 ASSESSORIA JURÍDICA

El servei d'assessorament jurídic del CIOD dedica tretze hores setmanals a les seves funcions, en l'horari següent: dilluns de 9h a 14h i de 15h a 19h i dimecres de 15h a 19h.

L'assessoria jurídica del CIOD orienta totes les tasques que realitza a la consecució dels objectius generals del Centre i, és per això que totes les seves tasques estan orientades a la consecució d'objectius específics i i genèrics, individuals i col·lectius, que podem concretar molt resumidament en les funcions següents:

- Proporcionar la informació i orientació jurídica individualitzada demandada per les usuàries del Servei.
- Proporcionar assessorament jurídic als serveis, associacions i entitats del municipi.
- Assessorament jurídic i informació legal adient a totes les actuacions de caire comunitari portades a terme pel CIOD.

DESCRIPCIÓ DE LES TASQUES FETES

Les tasques d'assessorament jurídic del CIOD van adreçades a la consecució dels objectius del centre, i amb aquesta finalitat l'assessoria jurídica treballa des de dues vessant diferenciades: el treball comunitari i l'assessorament de caire individual, proporcionant els estris legals necessaris en cada supòsit.

TREBALL COMUNITARI

Des de la vessant de treball comunitari, a més d'oferir assessorament jurídic als diversos serveis municipals, associacions i entitats del municipi, i efectuar l'assessorament legal i jurídic adient a les actuacions de caire comunitari, podem especificar tasques concretes portades a terme durant aquest any i que poden definir més concretament la feina de l'assessoria jurídica des de la vessant de treball comunitari, que són les següents:

- Arrendaments urbans, propietat horitzontal i novetats de la reforma laboral.
- Participació a la preparació de la programació i als actes commemoratius del Dia Internacional contra la violència de gènere.
- Sessió d'assessorament i informació oferta a alumnes de l'escola de Pràctica Judicial.
- Assessorament a professionals: fonamentalment dels diferents EBASP del municipi, així com davant de qual l'assistència a les sessions de supervisió, de coordinació i de disseny i de programació d'actuacions de l'equip del CIOD.
- Recopilació de material relatiu a recursos generals i recursos específics per a dones.
- Recull de textos legals, doctrinals i jurisprudencials
- Assessorament jurídic i suport a les diferents associacions i serveis del municipi, així com al Consell municipal de la Dona.
- Participació en la Comissió de Treball contra la violència a les dones.
- Elaboració de Memòria anual.
- Dictat de xerrades informatives adreçades al públic en general o bé a professionals.
- Cine Fòrum i col·loqui sobre pel·lícula. "El club de las primeras esposas", portada a terme al CIOD el 19 de juny de 2,013.
- Sessió formativa al SIOL(projecte ADRIÀTIC) sobre Dret Laboral: Modalitats de contractació, foment de l'ocupació. 1 de juliol de 2.013.
- Participació a l'estand i diferents actes commemoratius del "Dia internacional de la dona".
- Preparació i impartició del taller "Dones i Drets", celebrat al CIOD, els mesos de novembre i desembre de 2,013, abordant temes relacionats amb

successions, o qualsevol consulta que formuli qualsevol professional integrant dels serveis municipals, treball en xarxa .

ATENCIÓ INDIVIDUALITZADA

Des de la vessant de treball individual la tasca de l'assessoria jurídica es concreta en l'atenció en consulta individual de visites concertades i en alguns supòsits en casos d'urgència, per atendre demandes d'orientació jurídica-legal i assessorament molt diverses, així com redacció d'escrits de tràmit urgents i amb termini de presentació, i que podem concretar amb el resum que exposo a continuació.

- Assessorament, orientació, i informació davant consultes jurídiques
- Estudi i anàlisi de documentació jurídica diversa.
- Elaboració de diversos escrits i documentació jurídica diversa com poden ser: instàncies, sol·licituds de benefici de justícia gratuïta, sol·licituds de prestacions, pensions, subsidis, reclamacions prèvies, escrits efectuant al·legacions diverses, requeriments i qualsevol escrit de tràmit urgent i preferent pels supòsits en que la usuària no compta a nivell processal amb temps suficient per la interposició o anunci d'algun recurs o demanda concreta, malgrat que la llei requereixi intervenció lletrada.
- Redacció d'escrits d'anunciació de recursos, escrits adreçats a diverses instàncies oficials, sol·licitud de certificats, documentació diversa on no és preceptiva la intervenció de lletrat ni de procurador.
- Derivació cap al professional o servei competent, si així s'escau.
- Seguiment dels casos i col·laboració amb el professional o servei competent.
- Atenció telefònica i presencial a professionals i usuàries davant consultes concretes i urgents., (sense cita prèviament concertada).
- Anàlisi i estudi de les problemàtiques detectades per elaborar estris de detecció i prevenció de problemàtiques diverses detectades al col·lectiu de dones del municipi.

DADES ESTADÍSTIQUES

Durant l'any 2013 he atès en consulta individual un total de 435 usuàries, de les quals 135 corresponen a primeres visites amb el servei.

EDATS

EDAT	NÚM	%
MENORS 20 ANYS	0	0
20-29 ANYS	34	7,82%
30-39 ANYS	106	24,37%
40-49 ANYS	152	34,94%
50-59 ANYS	73	16,78%
60-69 ANYS	51	11,72%
MAJORS DE 69	19	4,37%
TOTAL	**435**	**100%**

ESTAT CIVIL

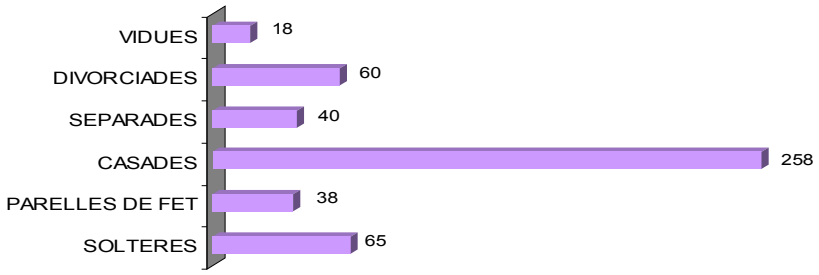

NOMBRE DE FILLS

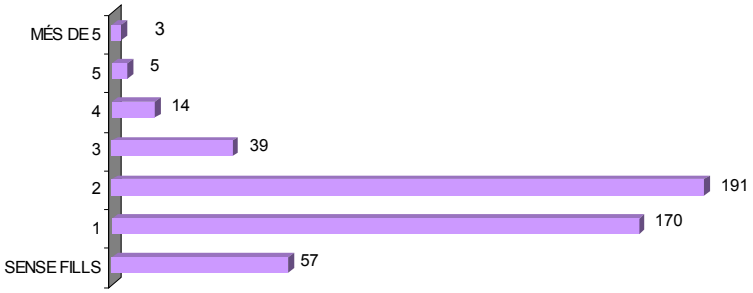

LLOC NAIXEMENT

LLOC NAIXEMENT	NRE.	%
CATALUNYA	308	70,80%
ANDALUSÍA	48	11,03%
ARAGÓ	2	0,46%
CEUTA	4	0,92%
BALEARS	2	0,46%
AMERICA LLATINA	34	7.82%
CASTELLA-LLEÓ	3	0,70%
CANTABRIA	1	0,23%
CASTELLA-LA MANXA	7	1,61%
COMUNITAT VALENCIANA	4	0,92%
RESTE EUROPA	7	1,61%
CANARIAS	1	0,23%
GALICIA	4	0,92%
COMUNITAT DE MADRID	1	0,23%
MARROC	9	2,07%
TOTAL	**435**	**100 %**

ESTUDIS

NIVELL D'ESTUDIS	NRE.	%
SENSE ESTUDIS	9	2,07%
PRIMARIA INCOMPLETA	20	4,60%
PRIMÀRIA COMPLETA	239	54,94%
ESTUDIS SECUNDARIS	142	32,64%
ESTUDIS SUPERIORS	25	5,75%
TOTAL	**435**	**100 %**

PROCEDÈNCIA PRIMERES VISITES

PROCEDÈNCIA	NRE.	%
USUÀRIES	73	54,07%
ABS	6	4,45%
USM	1	0,74%
PUBLICITAT	1	0,74%
EBASP	11	8,15%
ASSESSORIA PSICOLÒGICA	4	2,96%
CONSULTORA	9	6,67%
INFORMACIÓ/ORIENTACIÓ CIOD	5	3,70%
MOSSOS D'ESQUADRA	7	5,19%
PUBLICITAT	1	0,74%
ABS	6	4,45%
ASSOCIACIONS DE DONES	4	2,96%
AMPAS	1	1,74%
EAP	2	1,48%
AJUNTAMENT	10	7,41%
JUTJATS	1	0,74%
TOTAL	**135**	**100 %**

SITUACIÓ LABORAL

SITUACIÓ LABORAL	NRE.	%
TREBALLA AMB CONTRACTE INDEFINIT	107	24,60%
TREBALLA AMB CONTRACTE TEMPORAL	37	8,51%
TREBALLA SENSE CONTRACTE	7	1,61%
AUTÒNOMES	6	1,38%
ATUR AMB PRESTACIÓ	35	8,04%
ATUR SENSE PRESTACIÓ	126	28,97%
JUBILADES	16	3,68%
PIRMI	8	1,84%
TREBALLA A LA LLAR	78	17,93%
VIDUÏTAT	4	0,92%
INCAPACITAT PERMANENT	11	2,53%
TOTAL	**435**	**100 %**

MOTIUS CONSULTA

MOTIUS CONSULTA	NRE.	%
INFORMACIÓ SEPARACIÓ/DIVORCI	38	7,58%
SEPARACIÓ parella de fet CONSENSUAL	6	1,20%
SEPARACIÓ parella de fet CONTENCIOSA	15	3,00%
DIVORCI CONSENSUAL	14	2,79%
DIVORCI CONTENCIÓS	24	4,79%
FILIACIÓ	18	3,59%
VERBAL-CIVIL (CUSTÒDIA)	21	4,19%
CONTENCIÓS-ADMINISTRATIU	1	0,20%
APEL.LACIÓ SENTÈNCIA	15	3,00%
ARRENDAMENTS URBANS	8	1,60%
BENEFICI JUSTICIA GRATUITA	5	1,00%
RECLAMACIÓ DANYS I PERJUDICIS	4	0,80%
PENAL (DELICTES)	30	5,99%
DIVISIÓ COSA COMÚ (EXTINCIÓ CONDOMINI)	7	1,40%
ESTRANGERÍA	2	0,40%
EXECUCIÓ DE SENTÈNCIA	49	9,78%
PENAL (FALTES)	13	2,59%
FISCAL	2	0,40%
INCAPACITACIÓ	10	2,00%
LABORAL	26	5,19%
MERCANTIL	2	0,40%
MODIFICACIÓ EFECTES SENTÈNCIA	54	10,78%
PENSIONS I SUBSIDIS	24	4,79%
PROPIETAT	10	2,00%
PROPIETAT HORITZONTAL	15	3,00%
QUEIXA DEONTOLÒGICA	2	0,40%
RECLAMACIÓ QUANTITAT	16	3,19%
SUCCESSIONS	32	6,39%
VIOLÈNCIA FISICA NO DENUNCIADA	5	1%%
VIOLÈNCIA FISICA DENUNCIADA	6	1,20%
VIOLÈNCIA PSICOLÒGICA NO DENUNCIADA	12	2,40%
VIOLÈNCIA PSICOLÒGICA DENUNCIADA	4	0,80%
VIOLÈNCIA ECONÒMICA NO DENUNCIADA	6	1,20%
VIOLÈNCIA ECONÒMICA DENUNCIADA	2	0,40%
VIOLÈNCIA AMBIENTAL NO DENUNCIADA	2	0,40%
VIOLÈNCIA SEXUAL NO DENUNCIADA	1	0,20%
TOTAL	**501**	**100 %**

DERIVACIONS DEL SERVEI D'ASSESSORAMENT JURÍDIC

DERIVACIONS	NRE.	%
CONSULTA PUNTUAL	234	50,21%
PROCURADOR LLETRAT D'OFICI	142	30,47%
ASSESSORIA PSICOLÒGICA CIOD	6	1,29%
JUTJAT	14	3,00%
CONSULTORA CIOD	14	3,00%
OTG	4	0,86%
BENESTAR SOCIAL	10	2,15%
SERVEIS SOCIALS (EBAS)	7	1,50%
SIOL	1	0,21%
AJUNTAMENT	5	1,07%
COL·LEGI ADVOCATS	12	2,57%
INSS	9	1,93%
MOSSOS D'ESQUADRA	7	1,50%
EAIA	1	0,21%
TOTAL	**466**	**100 %**

VALORACIÓ

L'assessoria jurídica del CIOD, durant l'any 2013 ha atès en consulta individual un total de 435 usuàries, de les quals 135 corresponen a primeres visites amb el servei.

Es torna a constatar en elaborar les dades estadístiques corresponents al 2.013 que el servei d'assessorament jurídic del CIOD és un servei conegut al municipi i cada vegada arriba a un major nombre de dones, això vol dir que coneixen el servei un major nombre de dones i cada vegada són més i més diversos els canals d'accés de les dones per arribar a cercar orientació legal al servei..

Constatem a la taula estadística que recull les dades de **procedència** de les dones que arriben a cercar orientació legal al servei d'assessorament jurídic del CIOD per primera vegada, que el canal principal d'accés són les pròpies usuàries que el coneixen o usuàries d'altres serveis del Centre, dada que mostra el nivell de satisfacció i el grau de confiança que hi dipositen, amb satisfacció es pot afirmar que tots els anys es constata que el canal d'accés més emprat per les noves usuàries del servei es correspon a altres usuàries que ja hi han cercat orientació.

L'any 2.013 també es detecta que hem rebut moltes i molt diverses derivacions, existint també aquest any un major nombre de **derivacions** rebudes des dels diferents

EBASP, els ABS o el Cos de Mossos d'Esquadra, fet que torna a constatar la importància de la coordinació entre els i les professionals que integrem els diversos serveis municipals i el treball en xarxa, a més de mostrar el coneixement del funcionament dels diversos serveis i professionals que treballen al municipi.

Es torna a constatar que altres serveis i entitats del municipi, com ara AMPAS, i associacions de dones deriven usuàries a cercar orientació legal al servei d'assessorament jurídic del CIOD.

L'any 2.013 es detectar la tendència a una major diversificació en les dades relatives a **l'edat** de les usuàries que cerquen orientació legal al servei. L'edat més representada a les dades estadístiques és la franja d'edat de dones d'entre 40 a 49 anys, sent la següent franja d'edat més representativa la de dones amb edats compreses entre 30 i 39 anys d'edat.

Com en anys anteriors que, respecte a l'**estat civil,** la major part de les dones que cerquen orientació legal al servei estan casades, no obstant, aquest any s'ha incrementat de forma significativa el nombre de dones separades i divorciades que cerquen orientació jurídica al CIOD.

En relació al **nombre de fills** de les dones que cerquen orientació legal al servei, aquest any, a diferència de l'any anterior, es detecta que la major part de les usuàries tenen un sol fill, representant el 32,87 % del total, ara bé, el 31,49% de les dones tenen dos fills, dada que en anys anteriors es mostrava com la més nombrosa.

L'any passat ja es va detectar l'increment en el nombre de dones que només tenen un fill, fins arribar aquest any a constituir el nombre més nombrós, seguit pel grup de dones que tenen dos fills.
Aquest es confirma també la tendència ja detectada l'any anterior respecte al nombre de dones sense fills, que aquest any suposen un 21,15% del nombre total de dones ateses.

Aquest any 2.013 malauradament es torna a confirmar la tendència ja vista l'any anterior respecte a la **situació laboral** de les dones, es constata l'increment en el nombre de dones que estan sense feina, fins a l'extrem que les dades estadístiques mostren per primer any que el 28,98% de les dones ateses són dones que es troben en situació d'atur sense percebre ni prestació ni subsidi. La següent dada significativa és que el 24,60% de les dones que treballen, ho fan amb contracte indefinit, però

respecte a les dades obtingudes l'any anterior, es detecta un descens significatiu. Aquestes dades mostren la tendència ja detectada de destrucció d'ocupació i constata l'agreujament de la situació de crisi que castiga amb virulència les dones. De la mateixa manera que en l'any anterior es detecta un notori descens en el nombre de dones que es troben en situació d'atur cobrant prestació.

Confirmant les dades estadístiques que mostren el nivell de **formació** de les usuàries ateses pel servei, aquest any es torna a constatar que més de la meitat del total de dones que cerquen orientació legal al servei han cursat estudis primaris, suposant un 54,94% del total de dones ateses, confirmant-se la tendència a l'increment respecte de dones ateses que han cursat estudis superiors. Aquest any es detecta un notori increment respecte al nombre de dones que han cursat estudis secundaris.

La dada estadística que mostra el **lloc de naixement** de les dones ateses pel servei, confirma les dades obtingudes en anys anteriors, en aquest cas el 70,80% de les dones ateses al servei d'assessorament jurídic són nascudes a Catalunya. També com en anys anteriors es detecta que la segona comunitat en representació a les dades referents al lloc de naixement és Andalusia, que, aquest any, a diferència de l'any anterior és una dada que va seguida per les dones nascudes a països de l'Amèrica Llatina.
Es confirma la tendència d'increment respecte de dones que són nascudes a altres països d'Europa i del Marroc.
Aquestes dades ens tornen a mostrar com incideix al municipi el fenomen migratori i el grau d'integració social de les dones i el seu coneixement dels serveis del municipi, on la major part de vegades arriben derivades per altres usuàries.

Són molts i molt diversos els **motius de consulta** atesos en consulta individual, no obstant, com en anys anteriors torno a constatar que la qüestió més plantejada per les usuàries que cerquen orientació legal al CIOD està relacionada amb el Dret de Família, és a dir cerquen informació sobre divorci, separació i separació d'unions estables de parella.
Aquest any 2.013, com en l'any anterior, les consultes relacionades amb separació, divorci, o processos de guarda i custòdia i aliments per fills menors, en la seva major part s'hauran de tramitar de forma contenciosa, fet que torna a mostrar com la situació de crisi generalitzada també afecta a la forma en que es resolen els conflictes que podem enquadrar al Dret de Família.

La situació de manca de feina i de crisi econòmica generalitzada fa coherent la dada que s'extreu en relació al notable increment en el nombre de consultes relacionades amb els procediments instant modificacions de mesures definitives adoptades en procediments de separació o divorci, no només per modificar la modalitat de custòdia si no per adequar la sentència a les noves circumstàncies econòmiques del deutor/a. Es confirma la tendència ja detectada durant l'any anterior de notable i continuat increment respecte a les consultes relacionades amb l'execució de sentències derivades de procediments de família, és a dir, cada vegada es produeixen més incompliments en l'obligació de prestar aliments als fills/es menors, per tant cal instar el compliment de la sentència sol·licitant la seva execució judicial.

Malgrat que es confirma un any més la gran diversitat en els motius de consulta rebudes, que van des de les relacionades amb el dret laboral, com podrien ser acomiadaments, eros, modificacions de condicions de treball, prestacions i subsidis, fins a les successions, passant per gairebé totes les branques jurídiques, com dret mercantil o dret fiscal.
Remarco aquest any l'increment en relació a demandes d'orientació relatives a delictes i faltes, (dret penal.
Les demandes relatives al Dret Laboral, incloent sol·licituds d'informació en relació a pensions i subsidis diversos, suposen una dada significativa en relació als motius de consulta més atesos pel servei.

Com en anys anteriors, **la violència de gènere,** ha estat objecte d'estudi diferenciat, i a diferència de l'any anterior, aquest any es detecta un lleuger descens respecte al nombre de dones que cerquen orientació jurídica sobre el tema, les consultes relacionades amb aquest tema suposen el 7,58% del total de consultes rebudes, deixant de ser el segon motiu de consulta rebut.
En la mateixa línia detecto un descens respecte al nombre de denuncies relatives a violència de gènere, essent la violència psicològica sense denunciar la més representativa en la taula estadística.

En relació a l'any anterior en que les dades referides a violència física i violència psicològica eren molt similars, aquest any es detecta un lleuger increment respecte a la violència psicològica, increment que ja es començava a notar l'any anterior.

Resulta imprescindible continuar treballant en la prevenció, divulgació i sensibilització contra la violència vers les dones i considero fonamental poder continuar

proporcionant a les usuàries que ho requereixen la informació jurídic- legal adient per solucionar la problemàtica plantejada.

Des del servei d'assessorament jurídic del CIOD no només es dona resposta a la demanda legal plantejada si no que també es realitza el seguiment del cas si és procedent, efectuant la derivació cap al servei o professional adequat i la coordinació amb aquests; portant a terme la tasca d'identificació de la problemàtica o problemàtiques que afecten les dones del municipi i cercant amb elles les solucions adients al cas concret.

Per oferir solucions integrals a les problemàtiques plantejades i detectades, cal canalitzar les demandes de les dones del municipi, cercant conjuntament solucions integrals a les problemàtiques plantejades, col·laborant i impulsant el treball en xarxa de tots els professionals implicats al cas concret, facilitant i acompanyant a la usuària en la solució de la problemàtica individualitzada.

Confirmant la tendència detectada l'any anterior torno a detectar un lleuger descens respecte del nombre de qüestions que s'han pogut resoldre com a consulta puntual, és a dir, no ha calgut fer cap derivació específica, doncs que s'ha pogut solucionar el problema des del propi servei d'assessorament jurídic, representant el 50,21% del total. També es confirma aquest any el fet que es detecta un increment respecte a la litigiositat, és a dir, hi han més temes que s'hauran de resoldre per via contenciosa, i això fa que el 30,47% de les derivacions efectuades pel servei d'assessorament jurídic del CIOD ho siguin a procurador i advocat del torn d'ofici, dada que mostra l'increment detectat respecte a l'any anterior.

En matèria de violència, a més de continuar portant a terme tasques de sensibilització i prevenció, hem de continuar informant i assessorant les dones sobre les prestacions específiques i prioritats en l'accés a determinades prestacions que contempla la legislació vigent, fent un abordatge integral d'aquesta greu problemàtica. Per a portar-ho a terme, és necessari continuar treballant en xarxa en l'atenció de les dones que cerquen ajut davant de la violència de gènere. Bona mostra d'aquest treball en xarxa la podem trobar en la feina coordinada del CIOD amb tots els professionals que representen tots els serveis integrants en la Comissió Tècnica contra la violència vers les dones, treball en xarxa que facilita l'abordatge integral i seguiment dels casos plantejats, cercant la solució més adient a la problemàtica plantejada i facilitant l'acompanyament de la dona en el seu procés.

3.6 ASSESSORIA PSICOLÒGICA

HORARI

Les hores dedicades han estat 15 h cada setmana, el dilluns de 9 h a 14 h i de les 15 a les 19 h i els dimecres de 13 a 19 h, distribuïdes en diferents actuacions:

OBJECTIUS

- Assessorament i contenció a totes les dones del municipi que demanen una consulta psicològica.
- Informació i derivació als centres de tractament psicològic, públics o privats, depenent de la demanda i de les possibilitats de cada usuària.
- Intervenció breu de les dificultats i aspectes personals que presenten les dones.
- Portar a terme un treball terapèutic de grup, que permet l'atenció a un grup més ampli de dones.

DESCRIPCIÓ DE TASQUES FETES

ASSESSORAMENT I ATENCIÓ PSICOLÒGICA INDIVIDUAL

- Acollida i assessorament psicològic individual a les usuàries que fan una demanda a aquesta assessoria.
- Valoració de les situacions individuals i contextuals de la persona i la seva problemàtica
- Intervenció terapèutica puntual si cal, assessorament psicològic i derivació en aquells casos que ho requereixin.
- Seguiment dels casos quan es consideri oportú.

TREBALL TERAPÈUTIC GRUPAL

Treball de grup en què es tracten temes diversos sorgits de les necessitats, els interessos i les demandes de les mateixes usuàries.

- Taller de Canvis Vitals. Treball dirigit a cercar recursos per gestionar els canvis vitals. Febrer a maig, el dilluns de 18 a 19h.
- Taller grupal tenim un adolescent a casa. Gener, els dilluns de18 1 19h.
- Dones i gestió del estrès. Taller de relaxació. Octubre-novembre, dilluns de 18-19h i
- desembre, els dilluns de 15 a 16h.
- Taller de relaxació al Centre Cultural Besòs. Sessió pràctica per aprendre a relaxar-se. Sessió informativa i pràctica.

INTERVENCIÓ COMUNITÀRIA

- Treball de suport i assessorament en aspectes psicològics a altres professionals, entitats i associacions del municipi que ho sol·licitin.
- Participació i col·laboració en la programació anual del CIOD: activitats de commemoració del Dia Internacional de la Dona, 8 de març, actes del Dia Internacional contra la Violència de Gènere, 25 de novembre, tallers trimestrals, cursos, xerrades...
- Participació en la reunió d'equip del CIOD (setmanal).
- Elaboració d'informes psicològics i/o d'assistència a l'assessoria psicològica del Servei per a les usuàries que ho necessiten.
- Elaboració de la memòria de l'assessoria psicològica anual.
- Realització de diferents tallers i grups adreçats a les dones i relacionats amb aspectes com:
    - Abordatge de l'adolescència
    - Gestió del estrès. Taller de relaxació
    - Espai de dones: cóm afrontar els canvis vitals
    - Taller de Recursos per a dones sobre diferents temes relacionats amb el creixement personal (l'art de la conversa, emocions i salut, l' art de distanciar-se, Sóc capaç de canviar?)

- Xerrades a l'escola Bressol municipal Josep Miquel Céspedes, dins de l'Espai nadó sobre el creixement de la família i acomodació a la nova situació davant el naixement d'un/a fill/a. Maig 2013
- Videofòrum: "Secretos y mentiras". Treball a través de la pel·lícula d'aspectes relacionats amb la lleialtat familiar, l'autoestima, la cura dels altres, la superació, el secrets familiars i la seva repercussió en la relació.
- Intervenció en algunes de les sessions de projectes de l'àrea de Promoció Econòmica Local dirigit a dones (projecte adriàtic, curs de dependents i dependentes....) per treballar temes relacionats amb la confiança personal, la tolerància a les frustracions i la recerca de recursos personals per a dones que hi són en un procés de formació i de recerca de feina.

DADES ESTADÍSTIQUES

El Servei d'Informació i Orientació Psicològica del CIOD durant l'any 2013 ha atès un total de 446 demandes d'assessorament, essent 3 els homes atesos.

PRIMERES VISITES	SEGUIMENTS	TOTAL
72	374	446

EDAT DE LES USUÀRIES

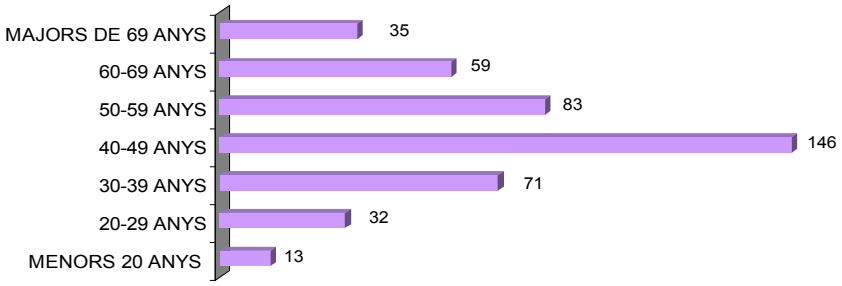

NIVELL DE FORMACIÓ EDUCATIVA DE LES USUÀRIES

ESTUDIS	NRE.	%
Primària completa	43	9,64%
Primària incompleta	211	47,31%
Estudis secundaris	110	24,66%
Sense estudis	22	4,93%
Estudis superiors	52	11,66%
Altres	8	1,79 %
TOTAL	**446**	**100 %**

SITUACIÓ LABORAL

SITUACIÓ LABORAL	NRE.	%
Autònoma	9	2,02%
Contracte temporal	42	9,42%
Contracte indefinit	103	23,09%
Sense contracte	6	1,35%
Treballa a la llar	76	17,04%
Aturada amb prestació	38	8,52%
Aturada sense prestació	101	22,65%
Invalidesa	16	3,58%
Jubilada	16	3,58%
Viduïtat	11	2,46%
Baixa laboral	4	0,90%
PIRMI	18	4,04%
Estudiant	6	1,35%
TOTAL	**446**	**100 %**

ESTAT CIVIL

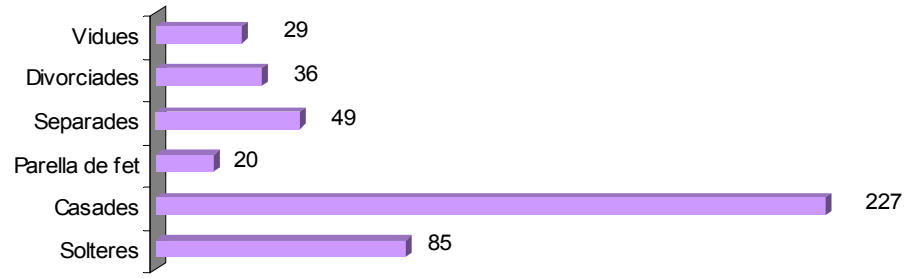

NOMBRE DE FILLS/ES

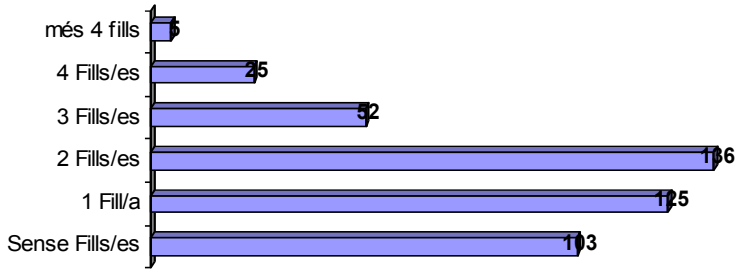

LLOC DE NAIXEMENT USUÀRIES

LLOC DE NAIXEMENT	NRE.	%
ANDALUSIA	64	14,35%
ARAGÓ	2	0,45%
BALEARS	3	0,68%
CASTELLA-LLEÓ	2	0,45%
CASTELLA LA MANXA	9	2,01%
CANTABRIA	4	0,90%
CATALUNYA	265	59,42%
CEUTA	5	1,12%
COMUNITAT VALENCIANA	3	0,67%
EXTREMADURA	23	5,16%
GALÍCIA	7	1,57%
ILLES CANÀRIES	3	0,68%
AMÈRICA LLATINA	39	8,74
FRANÇA	9	2,01
MARROC	8	1,79
TOTAL	**446**	**100 %**

PROCEDÈNCIA PRIMERES VISITES

PROCEDÈNCIA VISITES	NRE.	%
ABS DR. BARRAQUER	12	16,66%
ABS MINA	1	1,39%
AJUNTAMENT	3	4,17%
CONSULTORA CIOD	3	4,17%
ALTRES	1	1,39%
INFORMACIÓ-ORIENTACIÓ CIOD	2	2,78%
ASSESSORIA JURIDICA CIOD	5	6,94%
EBAS 1	7	9,72%
EBAS 2	1	1,39%
MOSSOS D'ESQUADRA	1	1,39%
USUÀRIES	36	50,00%
TOTAL	**72**	**100%**

DERIVACIONS VISITES

En fer les derivacions es dóna l'opció entre els recursos públics o privats segons la problemàtica presentada, tenint en compte les possibilitats econòmiques de la usuària i la urgència de la situació i si hi ha recurs públic per atendre la problemàtica presentada.

DERIVACIONS	TOTAL
ABS	1
Assessoria Jurídica CIOD	6
Centre Toxicomania	1
Consultora CIOD	6
Consulta psicològica privada	2
CSM	1
Consultes puntuals	43
EBAS	1
Espai Dones BDN sud	2
Fí de Seguiment.	41
PIAD Bcn	1
Seguiments	363

MOTIUS DE CONSULTA I SITUACIONS CONFLICTIVES PERSONALS

Dificultats en un fill/a	24
Dificultats parentals	38
Dificultats relació familiar	101
Dificultats de parella	99
Dificultats de creixement personal	7
Dificultats físiques	29
Dificultats de desvinculació de la família d'origen	15
Dificultats assertivitat	3
Consulta per orientació infantil/juvenil	6
Vivències de baixa autoestima	29
Valoració per inclusió al grup de suport psicològic	12
Procés d'elaboració de dol	19
Pors i fòbies davant canvis vitals	2
Quadre ansiós-depressiu	23
Quadre depressiu-ansiós	17
Situació de crisi d'angoixa	1
Símptomes depressius	64
Símptomes d'angoixa	65
Símptomes estrès	5
Procés separació	40
Procés divorci	5
Vivències de solitud	3
Trastorns alimentaris	9
Relació de dependència afectiva	22
Violència psicològica no denunciada	7
Violència física no denunciada	5
Violència ambiental no denunciada	1
Violència psicològica denunciada	1
Assetjament laboral	9
Assetjament sexual a la feina	4

Aquest apartat fa referència a les situacions i vivències personals que constitueixen un conflicte o bé són viscudes amb dificultat, en el moment que les usuàries fan la demanda.

És freqüent trobar una o diverses situacions difícils en una mateixa persona, així com manifestacions psicològiques diverses.

VALORACIÓ

La **procedència** de la major part de les primeres consultes efectuades pertany a les realitzades per les mateixes usuàries, en segon lloc es situen las que provenen del ABS Dr. Barraquer, mentre que es manté el percentatge de les consultes que arriben d'altres Serveis del Municipi,

El **perfil de la usuària** que fa una demanda d'assessorament psicològic al nostre servei seria de dones residents a Sant Adrià de Besòs, entre 40 i 49 anys, casades, amb dos fills/es, que en el moment de fer la consulta estan treballant amb contracte indefinit, i que presenten un grau de formació primària incompleta. Es manté el percentatge de dones

situades entre els 50-59 anys mentre que les dones menors de 20 anys, continuen sent les que efectuen menys demandes.

Les dones que estan treballant amb contracte indefinit es situen en primer lloc de la mostra i a diferència del darrer any, seguidament trobem les dones en situació d'atur sense prestació. A continuació, i com en altres anys, estan les dones que treballen a la llar, De nou l'increment de les situacions d'atur sense cobrament de subsidi incideix directament en les vivències i en el estat emocional de les usuàries. Tornem a constatar l'increment del nombre de situacions familiars conflictives on el factor econòmic hi és present. A més no es pot perdre de vista que en ocasions, són varis els membres d'una mateixa família que es troben sense feina i pot ser que aquesta situació s'allargui en el temps.

Pel que fa a les **manifestacions disfuncionals** presentades tornem a destacar en primer lloc que les consultes relacionades amb dificultats familiars, ja sigui amb els membres del nucli familiar, amb qui es comparteix la vida diària, amb fills que estan fora del nucli familiar, o amb membres de la família extensa: germans/es i més freqüentment amb els pares, i freqüentment amb les mares. Aquesta situació, sovint produeix vivències que resten sense solució en el temps i fan que la relació sigui molt difícil o en alguns casos inexistent amb la pertinent càrrega de culpa i patiment. Des d'aquesta Assessoria s'ofereix la possibilitat de un abordatge familiar de la situació disfuncional, si es considera oportú.

En la mateixa línia del darrer any, les consultes relacionades amb les dificultats de parella, son una demanda habitual en l'Assessoria. El conflictes mantinguts en el temps porten a una relació conflictiva on no es prenen decisions envers a la modificació de la dinàmica relacional. S'acostuma a observar diferències en el funcionament familiar quan es produeixen canvis significatius en el sistema familiar, per exemple la sortida dels fills de casa , la jubilació, una malaltia o la decisió de voler altre tipus de relació.
Es troba un nombre significatiu de dones que viuen les seves relacions amb dependència emocional i aquest factor es suma a les dificultats pels canvis i a la d'expressar els seus criteris, desitjos i expectatives. La necessitat de desenvolupar recursos alternatius es posa de manifest principalment quan es viuen processos de separació i problemàtiques resultants d'aquest procés amb relació a: els fills/es, la família, les relacions socials... És en aquest moment, generalment, quan la dona es dirigeix a nosaltres per cercar una solució útil per continuar amb la seva vida d'una forma més satisfactòria.

Les dificultats del pares amb el seus fills estan presents, com tots els anys. La problemàtica de comportament del fills ocasiona una gran preocupació a les dones, que fan una demanda per cercar eines d'abordatge a aquestes situacions. Cal destacar que son les mares les que fan la demanda de forma individual i en la major part dels casos se les informa de la necessitat de que el pare també hi sigui present.

Les demandes fetes per dones que presentaven símptomes depressius i d'angoixa es mantenen en una elevada proporció, en la línia del darrer any. Les problemàtiques amb els fills, la falta de salut, les dificultats de parella, les dificultats en les relacions familiars i la situació econòmica son els motius més habituals, per els que les dones presenten aquestes simptomatologies.

Els **casos de violència**, que son atesos en aquesta assessoria, solen no haver estat denunciats. El tipus de violència que, aquest any ha estat més present es la violència psicològica no denunciada, seguida per els episodis de violència física sense denunciar i constatem la davallada de casos on es dona violència econòmica i ambiental.
Hem de constatar el manteniment de casos on les dones manifesten estar sotmeses a comportaments de assetjament laboral i sexual, per part d'algú dels seus superiors. En determinades situacions, aquest fet es viscut per la dona amb una càrrega d'angoixa molt important, i arriba a ocasionar-li unes greus conseqüències emocionals. Es treballen aspectes relacionats amb la recuperació de l'autoestima, a la creació de àrees de auto cura, temes d'assertivitat, així com el treball conjunt i paral·lel dels aspectes legals de la seva situació.

Des de la posada en marxa del Servei d'Acollida i Suport a víctimes de violència de gènere els aspectes específics d'aquesta problemàtica són tractats per aquesta assessoria, treballant-ne en coordinació el que es considera oportú i necessari per l'evolució de la usuària.

Els **seguiments de les usuàries** que s'han portat a terme constaten que els canvis introduïts han estat mantinguts i s'han aconseguit modificacions que han portat les dones a situar-se en diferents posicions i han estat capaces d'introduir nous canvis en la situació que al inici les feia sentir aturades.

3.7 SERVEI PER A LA DIVERSITAT SEXUAL

OBJECTIUS

- Acollida/counselling a persones (dones i homes) que per causa de la seva orientació sexual tenen algun tipus de problemàtica i/o discriminació ja sigui en l'àmbit laboral, familiar, social, etc. Es fa atenció als familiars i els professionals
- Sensibilitzar les diferents àrees municipals, entitats i institucions educatives així com promoure campanyes de normalització que possibilitin que el tracte a les persones homosexuals, bisexuals i transsexuals no sigui discriminatori.

ACCIONS

És el cinquè any del funcionament del servei al municipi. S'ha fet 7 atencions individualitzades les accions grupals i comunitàries, han estat aquestes:

- Difusió del servei entre els serveis i entitats del municipi.
- Atenció personalitzada a les dones lesbianes, transsexuals o bisexuals.
- Atenció personalitzada a els homes gais, transsexuals o bisexuals.
- Atenció personalitzada als familiars.
- Tallers als centres educatius sobre diversitat sexual.
- Tallers formatius a les escoles d'infantil, primària i secundària, per tal d'eradicar el bullying homofònic en els centres escolars, i parla obertament de la diversitat sexual i de la diversitat familiar.
- Participació en la programació actes del **28 de juny, Dia de l'Orgull Gai i Lèsbic.**

3.8 ACTIVITATS DE DINAMITZACIÓ

OBJECTIUS

- Millorar la qualitat de vida de les dones.
- Afavorir la participació de les dones en els diferents àmbits de la vida pública.
- Potenciar la creació de grups formals i informals de dones.
- Consolidar un espai referencial que doni suport a la identitat de les dones com a col·lectiu.

TALLERS I ACTIVITATS

Cada quadrimestre s'organitzen tota una sèrie de tallers. Aquests tallers es programen en funció de les demandes i també es fan noves propostes sobre aspectes que es considera interessant potenciar en el col·lectiu de dones.

S'han fet un total de **46 tallers amb unes 643 participants.** Les activitats que es fan al centre tenen molt d'interès per a la població del municipi. En aquest temps de crisi s'ha notat una baixada de participació en les activitats.

A part de la utilitat que puguin tenir per a les dones els continguts dels tallers, considerem positiu el fet que les dones participin en una activitat grupal, fora de l'àmbit domèstic, ja que és una manera de reforçar les relacions socials.

L'avaluació es realitza a través d'un qüestionari d'avaluació que s'adreça a les participants. Aquesta eina ens ajuda a veure quins són els tallers i les activitats que s'han de tornar a programar i també a fer propostes de millora als i les talleristes. La valoració acostuma a ser positiva, i es quedem amb ganes de continuar.

- **PRIMER QUADRIMESTRE. FEBRER – MAIG 2013**
- **ESCOLA D'ESTIU. JUNY-JULIOL 2013**
- **SEGON QUADRIMESTRE. OCTUBRE 2013-GENER 2014**

Tallers i activitats quadrimestrals
de febrer a maig de 2013

INSCRIPCIÓ A LES ACTIVITATS A PARTIR DEL DIMARTS 22 DE GENER AL CIOD

C. les Escoles, 10 baixos • Tel./Fax 93 462 11 21 • infodona@sant-adria.net

Més informació: www.sant-adria.net/serveis/igualtat • www.facebook.com/CIODDonesSantAdria
www.twitter.com/ciodsantadria

TALLERS	DIA	HORARI	DATES	PLACES	PREU
DONES I SALUT: IOGA	DILLUNS	9.30 - 11 h	04/03 - 27/05 (12 sessions)	20	31,50 €
CREIXEMENT PERSONAL. PRESÈNCIA I CONSCIÈNCIA: "Aquí i ara, dia a dia"	DILLUNS	15.30 - 17 h	25/02 - 18/03 (4 sessions)	20	10,50 €
MEDITACIONS ACTIVES	DILLUNS	15.15 - 16.45 h	08/04 - 13/05 (6 sessions)	20	10,50 €
PARAULES DE DONES: Taller d'escriptura vivencial i creativa	DILLUNS	17.15 - 18.45 h	04/03 - 29/04 (8 sessions)	20	21 €
DONES I DRETS: Família. La nova llei de la custodia compartida. Treball. Acomiadaments	DILLUNS	17.15 - 18.45 h	06/05 - 13/05 (2 sessions)	20	GRATUÏT
DONES I CREIXEMENT PERSONAL: Temps de crisis. Temps de canvis. Com afrontar-los?	DILLUNS	18 - 19 h	04/03 - 27/05 (15 sessions)	15	GRATUÏT
DONES I IMATGE PERSONAL. TALLER DE NUTRICIÓ. Estic molt prima, estic molt grassa, tinc la menopausa...!! Aprèn a fer-te la teva dieta	DIMARTS	10 - 11.30 h	05/03 - 16/04 (6 sessions)	20	15 €
DONES I RELACIONS AFECTIVES: Amor o dependència	DIMARTS	10 - 11.30 h	23/04 - 28/05 (6 sessions)	20	GRATUÏT
DONES I AUTOESTIMA: Taller vivencial, creences, percepcions i intuïcions. Treball personal a través del contes	DIMECRES	10 - 11. 30 h	06/03 - 24/04 (8 sessions)	20	21 €
DONES I ESTRÈS: Taller pràctic de memòria. Se m'ha oblidat...??	DIMECRES	10 - 11. 30 h	08/05 - 29/05 (4 sessions)	20	10,50 €
DONES I TECNOLOGIES: Curs d'iniciació a la informàtica	DIMECRES	15.30 - 17 h	13/02 - 10/04 (8 sessions)	10	21 €
DONES I TECNOLOGIES: Curs de xarxes socials	DIMECRES	15.30 - 17 h	17/04-29/05 (6 sessions)	10	15 €
REACCIONA. AUTODEFENSA PER A DONES (impartit per l'associació d'AIKIDO de Sant Adrià)	DIMECRES	18 - 19 h	06/02 - 29/05 (15 sessions)	20	GRATUÏT
TALLER DE REIKI. Nivell 2	DIJOUS	10 - 11.30 h	04/04 - 23/05 (8 sessions)	20	21 €
DONES I SALUT: IOGA	DIJOUS	15.15 - 16.45 h	07/03 - 30/05 (12 sessions)	20	31,50 €
DONES I RELACIONS AFECTIVES: Amor online, amor o fantasia	DIJOUS	17 - 19 h	14/02 - 21/02 (2 sessions)	20	GRATUÏT
ESPAI DONES I SALUT: Tens temps per a tu? CAP Barraquer i PASIR St. Adrià-Badalona amb una metgessa, infermera i llevadora	DIJOUS	11.30 - 13 h	11/04 - 16/05 (6 sessions)	20	GRATUÏT
ESPAI IGUALTAT: Com donem missatges d'igualtat als nostres fills i filles	DIJOUS	17.15 - 18.45 h	23/05 - 30/05 (2 sessions)	20	GRATUÏT

Ajuntament de Sant Adrià de Besòs

Amb el suport: Diputació Barcelona · Generalitat de Catalunya Institut Català de les Dones

CIOD Centre d'Informació i Orientació de la Dona

Regidoria de Polítiques d'Igualtat

ESCOLA D'ESTIU. JUNY- JULIOL 2013

CiOD

Centre d'Informació i Orientació de la Dona

Escola d'estiu 2013

Inscripcions a les activitats a partir de dimarts. 28 de maig al CIOD
C. de les Escoles, 10, baixos
Tel. 93 462 11 21 - infodonaciod@sant-adria.net

DONES I AUTOCURA. REFLEXOLOGIA PODAL
DILLUNS 10 – 11.30 h 10 de juny al 22 de juliol (6 sessions) 13,*50* €

DONES I CREIXEMENT PERSONAL. CICLE DE TERTULIES. L'ART DE CONVERSAR
DILLUNS 17.15 – 18.45 h 8 al 29 de juliol (4 sessions) GRATUÏT

DONES I FORMACIÓ. TALLER DE CONVERSA: ANGLÈS PER A PRINCIPIANTS
DIMARTS 17.15 – 18.45 h 11 de juny al 30 de juliol (6 sessions) 1*3,50* €

DONES I CULTURA. CINEMA I CRISPETES. PARLEM DE DONES
DIMECRES 16.30 - 19 h 12 de juny al 17 de juliol (6 sessions) GRATUÏT

DONES I AUTOCURA. REMEIS NATURALS PER LA CURA DE LA TEVA PELL A L'ESTIU
DIJOUS 10 - 11.30 h 20 de juny al 25 de juliol (6 sessions) 13,50 €

DONES I ART. FES LES TEVES JOIES AMB OBJECTES RECICLABLES
DIJOUS 17.30 – 19 h 13 de juny al 18 de juliol (6 sessions) 13,50 €

DONES I CREIXEMENT PERSONAL. AUTOESTIMA: EL DRET A DECIDIR PER MI MATEIXA
DIVENDRES 9.30 – 11 h 14 de juny fins al 19 de juliol (6 sessions) GRATUÏT

DONES I INTERNET. COM TROBAR EL QUE BUSQUES???!!!!
DIVENDRES 11.15 – 12. 45 h 14 de juny al 19 de juliol (6 sessions) 13,50 €

C. Les Escoles, 10 baixos
08930 Sant Adrià de Besòs
Tel./Fax 93 462 11 21

infodonaciod@sant-adria.net
www.sant-adria.net

Ajuntament de Sant Adrià de Besòs

Regidoria de Polítiques d'Igualtat

SEGON QUADRIMESTE. OCTUBRE A DESEMBRE DE 2013

Tallers i activitats quadrimestrals
d'octubre de 2013 a gener de 2014

INSCRIPCIÓ A LES ACTIVITATS A PARTIR DEL DIMARTS 24 DE SETEMBRE AL CIOD

C. les Escoles, 10 baixos • Tel./Fax 93 462 11 21 • infodonaciod@sant-adria.net

Més informació: www.sant-adria.net/serveis/igualtat • www.facebook.com/CIODDonesSantAdria • www.twitter.com/ciodsantadria

TALLERS	DIA	HORARIS	CALENDARI	PREU
DONES I SALUT. Ioga	DILLUNS	9.30 - 11 h	07/10 - 27/01 (15 SESSIONS)	42 €
DONES I CREIXEMENT PERSONAL. Presència i meditacions. Aprèn a meditar!!	DILLUNS	15.15 - 17 h	28/10 - 16/12 (8 SESSIONS)	21 €
PARAULES DE DONES. Taller d'escriptura vivencial i creativa. Com s'escriu un conte?	DILLUNS	17.15 - 18.45 h	14/10 - 18/11 (6 SESSIONS)	15 €
DONES I CANVIS."Dones que son mares". Petita infància. Espai vivencial. Grup de mares on es treballaran els canvis que ens trobem en aquesta nova etapa de la vida com dones i com mares que som.	DILLUNS	18 - 19 h	14/10 - 27/01 (14 SESSIONS)	GRATUÏT
DONES I RECURSOS PERSONALS. El dret a decidir per mi mateixa	DIMARTS	10 - 12 h	08/10 - 12/11 (6 SESSIONS)	GRATUÏT
GENEALOGIA EN FEMENÍ. La influència de les nostres avantpassades en les nostres vides.	DIMARTS	15.30 - 17 h	15/10 - 19/11 (6 SESSIONS)	15 €
DONES I CREIXEMENT PERSONAL. Coaching: eines pel canvi personal. Canvia el teu xip, canvia la teva vida	DIMARTS	17.15 - 18.45 h	15/10 - 19/11 (6 SESSIONS)	15 €
DONES I TECNOLOGIES. Iniciació a la informàtica	DIMECRES	10 - 11.30 h	16/10 - 27/11 (7 SESSIONS)	21 €
DONES I BENESTAR. Tècniques de relaxació i respiració	DIMECRES	15.15 - 16 h	06/11 - 18/12 (7 SESSIONS)	GRATUÏT
DONES CREATIVES. Personalitza els teus regals i les teves festes (aniversaris, nadals...). Idees originals. Aprèn diferents tècniques	DIMECRES	15.30 - 17 h	16/10 - 20/11 (6 SESSIONS)	15 €
DONES I ART. Teatre per a principiants	DIMECRES	17.30 - 19 h	23/10 - 20/11 (5 SESSIONS)	11 €
DONES I DRETS Aspectes legals sobre la vida quotidiana: prestacions i subsidis, últimes voluntats, conflictes veïnals.....	DIMECRES	17.30 - 19 h	27/11 - 18/12 (4 SESSIONS)	GRATUÏT
DONES I SALUT. Gimnàstica energètica	DIJOUS	9.30 - 11 h	17/10 - 05/12 (8 SESSIONS)	21 €
ESPAI DONES I SALUT. Trenquem mites sobre la salut de les dones. (Participació CAP Barraquer i PASIR St. Adrià- Badalona)	DIJOUS	11.30 - 13 h	17/10 - 05/12 (8 SESSIONS)	GRATUÏT
DONES I SALUT. Ioga	DIJOUS	15.15 - 16.45 h	03/10 - 30/01 (15 SESSIONS)	42 €
DONES I EMPODERAMENT. Saber parlar, saber escoltar	DIJOUS	17.15 - 18.45 h	24/10 - 28/11 (6 SESSIONS)	15 €
DONES I ESTEREOTIPS. ESPAI IGUALTAT. Com donem missatges d'igualtat als nostres fills i filles	DIJOUS	17.15 - 18.45 h	05/12 - 12/12 (2 SESSIONS)	GRATUÏT
DONES I TECNOLOGIES. Informàtica bàsica	DIVENDRES	9.30 - 11 h	11/10 - 29/11 (7 SESSIONS)	21 €
DONES I TECNOLOGIES. Xarxes socials (facebook, twitter....)	DIVENDRES	11.30 - 13 h	11/10 - 29/11 (7 SESSIONS)	21 €

Ajuntament de Sant Adrià de Besòs

Amb el suport: Diputació Barcelona · Generalitat de Catalunya Institut Català de les Dones

CIOD Centre d'Informació i Orientació de la Dona

Regidoria de Polítiques d'Igualtat

XERRADES, CINE FORUMS I EXPOSICIONS

Dintre de la programació d'activitats de dinamització, es porten a terme xerrades, videoforums sobre temes diversos i exposicions. Considerem que són activitats amb una important projecció educativa i de sensibilització per a la població, ja que a partir d'aquestes es fomenta el debat i la reflexió i a més, es potencia que les dones participin en una activitat comunitària.

Per a la programació de les xerrades i els videoforums, es tenen en compte les demandes que el centre recull d'entre les seves usuàries, i també se'n programen d'altres que des de la regidoria es valoren interessants, incidint de manera especial en les que milloren la qualitat de vida, i donen visibilitat a les aportacions de les dones. L'entrada és lliure.

Totes aquestes accions es distribueixen al llarg de l'any 2.013 en la programació dels dies commemoratius i en la programació de les activitats de dinamització. Hi han activitats s'organitzen des de la regidoria de polítiques d'igualtat, i d'altres des de altres entitats, des de l'ajuntament es fa un recolzament.

XERRADES

Dilluns, 11 de març
18 h Taula rodona "Veïnes i Ciutadanes". V*ivències de participació femenina a Sant Adrià*
Lloc: Biblioteca de Sant Adrià (Pl. Guillermo Vidaña, s/n)
Organització: Consell de les Dones de Sant Adrià i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dimarts, 12 de març
19 h Inauguració exposició "La caixa d'empatia" de l'artista Julieta Oriola
Aquesta exposició es presenta dins del Festival Nacional Mirades de Dones del Col·lectiu de dones artistes
Lloc: Museu d'història de la immigració de Catalunya (Ctra. de Mataró, 124)
Organització: Regidoria de Cultura, Museu d'història de la Immigració.

Dijous, 23 de maig
17.15 – 18.45 h La Menopausa
A càrrec de la llevadora Aurora Beltrán (PASIR St. Adrià- Badalona)
Lloc: CIOD – Centre d'Informació i Orientació de la Dona
(c/Les Escoles, 10 baixos. T. 93 462 11 21)
Entrada Lliure
Organització: CAP Dr. Barraquer i Regidoria d'Igualtat

Dilluns, 27 de maig
19 h Xerrada: "Menjar bé en temps de crisi"
Lloc: Biblioteca de Sant Adrià
(Pl. Guillermo Vidaña i Haro, s/n)
Organització: Hospital esperit Sant, Regidoria de Salut Pública i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dimecres, 29 de maig
19 h Riure, pensaments positius i salut
Inscripció prèvia
Lloc: Centre Cultural Besòs
(Pl. Josep Tarradelles, s/n T. 93 462 23 88)
Organització: Regidoria de Cultura i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dijous, 30 de maig
11.30 h Cos, salut i natura.
Aprofitem el nostre entorn per tenir una bona salut? Aprendrem els beneficis que es dona la natura per tenir una vida més saludable.
Activitat que es realitzara a la platja
A càrrec de la doctora Queralt Parés i la infermera Patrícia López
Lloc: CIOD – Centre d'Informació i Orientació de la Dona
(C/Les Escoles, 10 baixos. T. 93 462 11 21)
Inscripció prèvia
Organització: CAP Dr. Barraquer i Regidoria d'Igualtat

VIDEOFÒRUMS

Dimarts, 5 de març
18 h Videofòrum "Las chicas de la lenceria".Presentació a càrrec de Marta Selva, Drac Màgic
Lloc: Biblioteca de Font de la Mina (C. Ponent, 1-5)
Col·labora: Drac Màgic
Organitza: Associació de Dones Adrianes

Dimecres, 12 de juny
16.30 h Videofòrum "Amor"
A càrrec de la consultora de violència del CIOD
Lloc: CIOD – Centre d'Informació i Orientació de la Dona
C/Les Escoles, 10 Baixos
Ho organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dimecres, 19 de juny
16.30 h Videofòrum "El club de las primeras esposas"
A càrrec de l'advocada del CIOD
Lloc: CIOD – Centre d'Informació i Orientació de la Dona
C/Les Escoles, 10 Baixos
Ho organitza: Regidoria de Polítiques

Dimecres, 26 de juny
16.30 h Videofòrum "Antonia's Line" de Marleen Gorris, 1995
A càrrec d'ACORD (serveis per a la diversitat sexual)
Lloc: CIOD – Centre d'Informació i Orientació de la Dona
C/Les Escoles, 10 Baixos
Ho organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dimecres, 3 de juliol
16.30 h Videofòrum "Secretos y mentiras"
A càrrec de la psicòloga del CIOD
Lloc: CIOD – Centre d'Informació i Orientació de la Dona
C/Les Escoles, 10 Baixos
Ho organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dimecres, 10 de juliol
16.30 h Videofòrum "Caòtica Anna"
Lloc: CIOD – Centre d'Informació i Orientació de la Dona
C/Les Escoles, 10 Baixos
Ho organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dimecres, 17 de juliol
16.30 h Videofòrum "Pequeña Miss Sunshine"
A càrrec de la coordinadora del CIOD
Lloc: CIOD – Centre d'Informació i Orientació de la Dona
C/Les Escoles, 10 Baixos
Ho organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

EXPOSICIONS

Del 21 de maig al 10 de juny
Exposició. Treu-li suc a la sexualitat
Cedida per la Diputació de Barcelona
Lloc: Centre Cultural Besòs
(Pl. Josep Tarradelles, s/n T. 93 462 23 88)
Organització: Regidoria de Cultura i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Del 5 al 21 de març
Exposició "Veïnes i Ciutadanes"
Cedida: Institut Català de les Dones. Generalitat de Catalunya
Lloc: Biblioteca de Sant Adrià (Pl. Guillermo Vidaña, s/n)
Organització: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Del 18 de març al 8 d'abril
Exposició "La lluita per l'oportunitat de viure"
Lloc: Polidor (Rambleta, s/n)
Cedida: Institut Català de les Dones. Generalitat de Catalunya
Organització: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Del 12 de març al 20 d'abril
Exposició "La caixa d'empatia" de l'artista Julieta Oriola
Cedida: Aquesta exposició es presenta dins del Festival Nacional Mirades de Dones del Col·lectiu de dones artistes.
Lloc: Museu d'història de la immigració de Catalunya (Ctra. de Mataró, 124)
Organització: Regidoria de Cultura, Museu d'història de la Immigració.

Del 1 al 7 de juliol
Exposició "30 anys del moviment LGBTQ"
Lloc: POLIDOR (Rambleta, s/n)
Ho Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

3.9 COMMEMORACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL DE LES DONES

Per commemorar el 8 de març, el Dia Internacional de les Dones, l'Ajuntament organitza diverses activitats, al mateix temps que es dóna suport a les activitats de diferents entitats. Aquest 2013:

Activitats

Dilluns, 2 DE MARÇ

18.15 h Taller Sexisme i publicitat. A càrrec de Drac Màgic
Lloc: CIOD (Centre d'Informació i Orientació de la Dona) -C/les Escoles, 10 bxos. – Entrada lliure
Organització: Regidoria de Polítiques de Gènere

Programa de ràdio "Així va el barrio"
Radio la Mina (102.5 FM). Participació grup de dones: Adrianes, Iris i Alfa costura
Organització: Dones de barri- barri de Dones

Dimecres, 4 DE MARÇ

17 h Conta-històries "Les feines de les mames"
Lloc: Ludoteca Toc-Toc (Parc del Besòs)
Organització: Dones de Barri – barri de Dones

18 h Taula Rodona: Històries de dificultats i reptes per a la Inserció de la Dona al món Laboral. Itineraris als inicis del barri i en l'actualitat.
Lloc: CEIP Mediterrània. C/Mar, s/n
Organització: Dones de barri- barri de Dones

Dijous, 5 DE MARÇ

15 h Jocs de la nostra infància. Xocolata i karaoke.
Lloc: Casal Cívic de la Mina. C/Ponent, s/n
Organització: Dones de barri- barri de Dones

20 h Aula Ciutadana: Dona i crisi. La crisi des d'una perspectiva de Gènere
Lloc: Associació de veïns i veïnes del Barri de la Mina (C/Xaloc, 5)
Organitza: Dones de barri- barri de Dones

Divendres, 6 DE MARÇ

"La Mina a la Rambla"
10 h Estands de les entitats de Dones de barri, barri de Dones Diferents activitats: radio en directe, exposició fotogràfica, contacontes "De Dona a Dona", enquesta "El paper de la Dona en el Pla de Transformació del Barri", lectura de Manifest i xocolatada
Lloc: Rambla de la Mina
Organització: Dones de barri – barri de Dones

11.30 h Espai igualtat=nen@s. Iguals o diferents?
Lloc: Escola Cascavell. C/Argentina, s/n (barri Besòs)
Organització: Regidoria de Polítiques de Gènere

20 h Videofòrum i sopar compartit
Lloc: Casal de Cultura. C/Mare de Déu del Carme,22
Organització: Grup de dones d'EUiA- (Esquerra Unida i Alternativa de Sant Adrià)

Dissabte, 7 DE MARÇ

PROJECTE CARRERS AMB NOMS DE DONES
12h. Projecte "Carrers per a les dones"
Inauguració dels carrers: Rosalía de Castro, Benazir Bhutto, Teresa de Calcuta, Anne Frank, Mercè Rodorera, i Neus Català
Punt de trobada: Carrer Rosalía de Castro (Passeig de Camarón/ cantonada Manuel Fernández Márquez)
Organització: Regidoria de Polítiques de Gènere.

13h. Homenatge a Neus Català i inauguració del carrer amb el seu nom.
Lloc: Carrer Neus Català. Continuació del carrer Mart, cantonada Manuel Fernández Márquez
Organització: Ajuntament de Sant Adrià de Besòs

18 h HOMENATGE a Neus Vila
Lloc: Sala de Plens de l'Ajuntament de Sant Adrià
Organitza: Ajuntament de Sant Adrià de Besòs

Dilluns, 9 DE MARÇ

18.30 h Lliurament de premis del Xè Concurs de relats breus de dones Paraules d'Adriana
Exposició de tallers i activitats que es fan al CIOD. Refrigeri. Actuació a càrrec de "Klara Klown"
Lloc: CIOD- (Centre d'Informació i Orientació de la Dona). C/les Escoles, 10 bxos. Entrada lliure
Organització: Regidoria de Polítiques de Gènere

Dimarts, 10 DE MARÇ

IV Jornada "El Consell Municipal de les Dones surt al carrer"
10 a 17.30 h Estands informatius
"Taller del temps. Canvis en el repartiment dels treballs i usos del temps". Vine i participa-hi!

12 h Lectura del manifest del 8 de Març. Dia Internacional de la Dona
Lloc: Plaça de la Vila
Organització: Consell Municipal de les Dones de Sant Adrià i Regidoria de Polítiques de Gènere

Dimecres, 11 DE MARÇ

18 h Espai igualtat=nen@s. Contacontes per a infants.
A càrrec de Elisabet Ulibarri
Lloc: Biblioteca Popular – C/Ricard, 2
Organització: Regidoria de Polítiques de Gènere

19 h Cinefòrum: "Mataharis"
Lloc: Ateneu Adrianec. C/ Andreu Vidal, 7. Entrada lliure
Organització: Consell Municipal de Dones de Sant Adrià

Dijous, 12 DE MARÇ

VIII Marxa Esportiva de Dones
10 h Lloc de sortida: Ajuntament. Recorregut : per la llera del riu fins a Can Zam a Santa Coloma de Gramenet. Classe de stretching a l'aire lliure.
Inscripció prèvia al CIOD. C/les escoles, 10, bxos.
ANIMA'T! T'HI ESPEREM.
Organització: Departament d'Esports i Regidora de Polítiques de Gènere

18 h L'hora del te. Dones viatgeres
Presentació de la guia de viatges: Dones viatgeres, escrita en clau testimonial. Michelle Dezember, Tai Mooi ho Wong i Kristine Liparteliani, ens mostren els seu orígens: EUA, Geòrgia i Malàisia. Berenar multicultural
Lloc. MhiC. Ctra. Mataró, 124
Organització: MhiC - (Museu d'Història de la Immigració de Catalunya).

19 h Taula rodona: "Dones emprenedores"
Modera: Margarita Artal. Experta en Polítiques d'Igualtat
Hi participaran dones emprenedores de Sant Adrià.
Lloc: Sala de Plens de l'Ajuntament de Sant Adrià
Hi haurà servei de canguratge
Organització: Regidora de Polítiques de Gènere

Divendres, 13 DE MARÇ

21 h 8è Sopar de Dones de Sant Adrià de Besòs. Festa i ball.
Venda d'entrades al CIOD i a les associacions del Consell Municipal de les Dones
Lloc: Poliesportiu del Besòs. (Ronda Sant Ramon de Penyafort, s/n)
Organització: Consell Municipal de les Dones de Sant Adrià i Regidoria de Polítiques de Gènere

Diumenge, 15 DE MARÇ

10 a 13.30 h X Trobada de Puntaires
Lloc: Plaça de l'Església
Organització: Associació de Dones l'Agulla Daurada

14 h Calçotada
Lloc: Plaça de l'Església
Organització: Comissió de Festes Casc Antic de Sant Adrià

Dimecres, 18 DE MARÇ

18.30 h Sessió formativa: La dona i el món laboral
A càrrec del departament de Promoció Econòmica
Cal inscripció prèvia al CIOD. (C/les Escoles, 10 bxos). Gratuït
Lloc: CIOD- Centre d'Informació i Orientació de la Dona – C/Les Escoles, 10 baixos
Organització: Departament de Promoció Econòmica i Regidoria de Polítiques de Gènere

Dimecres, 18 i 25 DE MARÇ

14 h La violència en la parella: detecció i experiències d'intervenció
Sessions formatives al personal sanitari de l'ABS Dr. Barraquer
A càrrec d'Elena Laguna, consultora en temes de violència de gènere del CIOD (Centre d'Informació i Orientació de la Dona)
Lloc: ABS Dr. Barraquer
Organització: ABS Doctor Barraquer i Regidoria de Polítiques de Gènere

Dijous, 26 DE MARÇ

11 h Taller de formació: Ús del temps. La dona i el treball.
Cal inscripció prèvia al CIOD. (C/les Escoles, 10 bxos). Gratuït
Lloc: Edifici Besòs. C/Pi i Gibert, s/n
Organització: Departament de Promoció Econòmica i Regidoria de Polítiques de Gènere

Polítiques d'igualtat
Programa d'actes commemoratius del 8 de març de 2013
Dia Internacional de les Dones

Dimarts, 26 de febrer
19 h Inauguració exposició "Pintures a l'oli i dibuixos"
Lloc: Biblioteca de Sant Adrià (Pl. Guillermo Vidaña, s/n)
Organització: Associació de Dones de Sant Adrià

Dimarts, 5 de març
18 h Videofòrum "Las chicas de la lenceria".Presentació a càrrec de Marta Selva, Drac Màgic
Lloc: Biblioteca de Font de la Mina (C. Ponent, 1-5)
Col·labora: Drac Màgic
Organitza: Associació de Dones Adrianes

Dijous, 7 de març
Acte reivindicatiu al carrer
10 a 13 h VIII Jornada "El Consell Municipal de les Dones surt al carrer"
- **Exposició de treballs fets per les diferents entitats del Consell Municipal de les Dones**
- **Fotomató per la igualtat de gènere: 30 anys de polítiques d'igualtat a Sant Adrià. Vine i participa!!**
- **12 h Acte institucional. Lectura del manifest del 8 de març, Dia Internacional de les Dones.**

Lloc: Davant la biblioteca Font de la Mina (C. Ponent, 1-5)
Organització: Consell Municipal de les Dones i Regidoria de Polítiques d'Igualtat.

15 a 18 h "Jocs de la meva infància" i berenar
Lloc: Casal Cívic de la Mina (C. Ponent, s/n)

Organització: Associació de Dones Iris

18 a 20 h Cap a la igualtat des del llenguatge. Taller pràctic de llenguatge no sexista.
Inscripció gratuïta al CIOD o CNL de Sant Adrià. Edifici Polidor (Rambleta s/n)
Lloc: CIOD - (C. Les Escoles, 10, baixos)
És lliurarà certificat d'assistència
Organització: CNL de **Badalona i Sant Adrià Consorci per a la Normalització Lingüística i Regidoria de polítiques d'igualtat.**

Divendres, 8 de març
Acte reivindicatiu al carrer
10 a 13 h VIII Jornada "El Consell Municipal de les Dones surt al carrer"
- **Fotomató per la igualtat de gènere: 30 anys de polítiques d'igualtat a Sant Adrià. Vine i participa!!**
- **Exposició de treballs fets per les diferents associacions del Consell Municipal de les Dones**
- 11.30 h Mou-te per la igualtat. Exhibició de gimnàstica a càrrec de la gent gran.
- **12 h Acte institucional. Lectura del manifest del 8 de març. Dia Internacional de la Dones.**

Lloc: Pl. de la Vila (En cas de pluja l'activitat s'ubicarà sota el pont de l'autopista amb l'avinguda Catalunya)
Organització: Consell Municipal de les dones, Regidoria d'Esports i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

18 h Cinefòrum "Pago justo"
Lloc: Local PSC (C. Ricart, 34)
Organització: PSC-JSC de Sant Adrià

19 h Inauguració exposició "Neus Bouza. Dones treballadores afusellades al camp de la Bota"
Lloc: Polidor (Rambleta, s/n)
Organització: Dones amb Iniciativa de Sant Adrià de Besòs

19 h Xerrada: "Dones Emprenedores" a càrrec de Rosa Rodríguez Gascons
(responsable de la Xarxa de serveis d'inserció sociolaboral del Consorci del barri de la Mina)
Lloc: Espai Cultural Font de la Mina (C.Ponent, 21)
Organització: Associació de comerciants de La Mina

19.30 h Desfilada "Moda d'ahir i d'avui" de la dissenyadora adrianenca: Eva Plana
Lloc: Espai Cultural Font de la Mina (C.Ponent, 21)
Organització: Associació de comerciants de La Mina

20 h Exhibició Dansa del Ventre amb *Aires de Kalima* d'Amics del Besòs.
Refrigeri
Lloc: Espai Cultural Font de la Mina (C.Ponent, 21)

Organització: Associació de comerciants de La Mina

Dilluns, 11 de març
10 - 12 h Caminem cap a la igualtat!!
Lloc: sortida de la Pl. de la Vila. Recorregut per la llera del riu
Inscripció prèvia al CIOD - Centre d'Informació i Orientació de la Dona (C. Les Escoles, 10, baixos)
En cas de pluja l'activitat quedarà anul·lada
Organització: Regidoria d'Esports i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

18 h Taula rodona "Veïnes i Ciutadanes". V*ivències de participació femenina a Sant Adrià*
Lloc: Biblioteca de Sant Adrià (Pl. Guillermo Vidaña, s/n)
Organització: Consell de les Dones de Sant Adrià i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dimarts, 12 de març
19 h Inauguració exposició "La caixa d'empatia" de l'artista Julieta Oriola
Aquesta exposició es presenta dins del Festival Nacional Mirades de Dones del Col·lectiu de dones artistes
Lloc: Museu d'història de la immigració de Catalunya (Ctra. de Mataró, 124)
Organització: Regidoria de Cultura, Museu d'història de la Immigració.

Divendres, 15 de març
18 h Cinefòrum "Caramel"
Lloc: Biblioteca de Sant Adrià (Pl. Guillermo Vidaña, s/n)
Hi haurà servei de ludoteca
Organització: Dones d'EUiA

Diumenge, 17 de març
10.30 a 13.30 h XIV Trobada de Puntaires
Lloc: Pl. de l'Església
Organització: Associació de Dones l'Agulla Daurada

14 h Calçotada
Lloc: Pl. de l'Església
Organització: Comissió de Festes Casc Antic de Sant Adrià

Dimarts, 19 de març
18 h Entrega dels premis a les guanyadores del XII Concurs de relats curts Paraules d'Adriana
Lloc: CIOD (C. Les Escoles, 10 baixos)
Actuació musical a càrrec de Mònica Pérez
Organització: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dimecres, 20 de març
18 h Espai igualtat nen@scontacontes
a càrrec de les encisadores de contes Gates Gatunes
Lloc: Biblioteca de Sant Adrià de Besòs
Organització: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Divendres, 22 de març
18 h Desfilada de Patchwork
Lloc: Edifici Joan Fiveller (C. Joan Fiveller, 11-13)
Organització: Associació de Dones de Sant Adrià

Diumenge, 14 d'abril
8 - 20 h. Dones en ruta: Visita a la Maternitat d'Elna a França
Places limitades. Inscripcions al CIOD (C. Les Escoles, 10 baixos T. 93 462 11 21)
a partir del 4 de març.
Organització: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

ALTRES ACTIVITATS

"Tallers de manualitats"
Del 25 de febrer al 8 de març
Lloc: Local PSC (C. Ricart, 34)
Organització: PSC-JSC de Sant Adrià

Exposició "Pintures a l'oli i dibuixos"
Del 25 de febrer al 4 de març
Lloc: Biblioteca de Sant Adrià (Pl. Guillermo Vidaña, s/n)
Organització: Associació de Dones de Sant Adrià

Exposició "Veïnes i Ciutadanes"
Del 5 al 21 de març
Cedida: Institut Català de les Dones. Generalitat de Catalunya
Lloc: Biblioteca de Sant Adrià (Pl. Guillermo Vidaña, s/n)
Organització: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Exposició "Neus Bouza. Dones treballadores afusellades al camp de la Bota"
Del 8 de març al 8 d'abril
Lloc: Polidor (Rambleta, s/n)
Organització: Dones amb Iniciativa de Sant Adrià de Besòs

Exposició "La lluita per l'oportunitat de viure"
Del 18 de març al 8 d'abril
Lloc: Polidor (Rambleta, s/n)
Cedida: Institut Català de les Dones. Generalitat de Catalunya
Organització: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Exposició "La caixa d'empatia" de l'artista Julieta Oriola
Del 12 de març al 20 d'abril
Cedida: Aquesta exposició es presenta dins del Festival Nacional Mirades de Dones del Col·lectiu de dones artistes.
Lloc: Museu d'història de la immigració de Catalunya (Ctra. de Mataró, 124)
Organització: Regidoria de Cultura, Museu d'història de la Immigració.

E**SPAI IGUALTAT NEN@S**

Taller Mural dels rols
22 de febrer i 1 de març
Col·legi Amor de Déu (6è de primària)
Organització: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Taller Xapes i Mural dels rols
12 de març
CEIP Mediterrània (6è de primària)
Organització: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Taller de Prevenció de la violència en la parella jove
20, 22 de març i 3, 5 d'abril
CEIP Sant Gabriel (1r de Batxillerat)
Organització: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

3.10 COMMEMORACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL D'ACCIÓ PER A LA SALUT DE LES DONES

Cada vegada més és reconeix que hi ha diferències entre homes i dones en els factors que determinen la salut, fet que fins fa poc havia quedat ignorat. Per tal de promoure la salut de les dones, aquest any 2013 es van programa diferents actuacions:

PROGRAMA, 28 de maig 2013

Dijous, 23 de maig
17.15 – 18.45 h Xerrada : La Menopausa
A càrrec de la llevadora Aurora Beltrán (PASIR St. Adrià- Badalona)
Lloc: CIOD – Centre d'Informació i Orientació de la Dona
(c/Les Escoles, 10 baixos. T. 93 462 11 21)
Entrada Lliure
Organització: CAP Dr. Barraquer i Regidoria d'Igualtat

Dilluns, 27 de maig
9.30 – 11.30 h Mou-te per la salut. Recorregut per la llera del riu i exercicis esportius
Inscripció prèvia al CIOD (c/Les Escoles, 10 baixos. T. 93 462 11 21)

amb la participació del programa de gent gran i els tallers de ioga del CIOD

Sortida: Ajuntament – Pl. de la Vila
Organització: Regidoria d'Esports i Regidoria de Polítiques d'Igualtat
(En cas de pluja l'activitat es traslladarà al Poliesportiu Ricard)

19 h Xerrada: "menjar be en temps de crisi"

Lloc: Biblioteca de Sant Adrià
(Pl. Guillermo Vidaña i Haro, s/n)
Organització: Hospital esperit Sant, Regidoria de Salut Pública i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dimecres, 29 de maig
19 h Taller vivencial: Riure, pensaments positius i salut
Inscripció prèvia
Lloc: Centre Cultural Besòs
(Pl. Josep Tarradelles, s/n T. 93 462 23 88)
Organització: Regidoria de Cultura i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dijous, 30 de maig
11.30 h Taller vivencial. Cos, salut i natura.
Aprofitem el nostre entorn per tenir una bona salut? Aprendrem els beneficis que es dona la natura per tenir una vida més saludable.
Activitat que es realitzara a la platja
A càrrec de la doctora Queralt Parés i la infermera Patrícia López
Lloc: CIOD – Centre d'Informació i Orientació de la Dona
(C/Les Escoles, 10 baixos. T. 93 462 11 21)
Inscripció prèvia
Organització: CAP Dr. Barraquer i Regidoria d'Igualtat

Dimecres, 5 de juny
17.30 h Com fer front a l'estrès?. Taller de relaxació
Inscripció prèvia. Servei de Ludoteca pels infants
Lloc: Centre Cultural Besòs
(Pl. Josep Tarradelles, s/n T. 93 462 23 88)
Organització: Regidoria de Cultura i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

ALTRES ACTIVITATS

Del 11 d'abril al 16 de maig
ESPAI DONES I SALUT.
11.30 – 13 h Tens temps per a tu?
A càrrec de la doctora Queralt Parés i la infermera Patrícia López
Lloc: CIOD – Centre d'Informació i Orientació de la Dona
(c/Les Escoles, 10 baixos. T. 93 462 11 21)
Entrada Lliure
Organització: CAP Dr. Barraquer i Regidoria d'Igualtat

Del 21 de maig al 10 de juny
Exposició. Treu-li suc a la sexualitat
Cedida per la Diputació de Barcelona
Lloc: Centre Cultural Besòs
(Pl. Josep Tarradelles, s/n T. 93 462 23 88)
Organització: Regidoria de Cultura i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

***Tots els tallers i activitats són gratuïtes**

3.11 COMMEMORACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL DE L'ORGULL GAI I LESBIÀ

Regidoria de Polítiques d'Igualtat

C. Les Escoles, 10 baixos
08930 Sant Adrià de Besòs
Tel./Fax 93 462 11 21

infodonaciod@sant-adria.net
www.sant-adria.net

PROGRAMA 28 DE JUNY 2013
DIA INTERNACIONAL DE LESBIANES,
GAIS, BISEXUALS I TRANSEXUALS

SANT ADRIÀ DIVERS

Dissabte, 29 de juny
9 h 2º Cross per la diversitat (infantil i adults).
Inscripció prèvia www.v3rtice.com/cross
Lloc: Plaça de les Cascades (Montjuïc)
Ho organitza: Pride de Barcelona

Dimecres, 3 de juliol
16.30 h Tarda de cinema i crispetes. Parlem de dones
Pel·lícula "Antonia's Line" de Marleen Gorris, 1995
A càrrec d'ACORD (serveis per a la diversitat sexual)
Lloc: CIOD – Centre d'Informació i Orientació de la Dona
C/Les Escoles, 10 Baixos
Ho organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Del 1 al 7 de juliol
Exposició "30 anys del moviment LGBTQ"
Lloc: POLIDOR (Rambleta, s/n)
Ho Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Contes i llibres per a la diversitat sexual
Préstec de fons bibliogràfic de gènere
Lloc: CIOD (c. Les Escoles, 10 baixos)
Ho Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

***Tots els tallers i activitats són gratuïtes**

Ajuntament de Sant Adrià de Besòs

CIOD Centre d'Informació i Orientació de la Dona

3.12 COMMEMORACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL CONTRA LA VIOLÈNCIA VERS LES DONES

Aquest apartat esta descrit en aquest document en el programa d'actuació contra la violència masclista, en el punt de prevenció i sensibilització.

3.13 FONS DE DOCUMENTACIÓ I BIBLIOGRÀFIC

El fons bibliogràfic està especialitzat en temes de gènere, amb servei de consulta i préstec, i pot ser utilitzat per qualsevol entitat o persona que a títol personal, professional o d'estudis tingui interès en el tema.

És una biblioteca especialitzada en temes de gènere i igualtat amb servei de consulta i préstec, i pot ser utilitzat per qualsevol entitat o persona que a títol personal, professional o per qüestions d'estudi tingui interès en el tema. El material es pot consultar en horari d'atenció al públic i està a l'abast de les usuàries del centre.

RACÓ DE LECTURA PER A DONES

Al juny 2013 el servei de préstec s'ha entoma't una altre vegada. A l'entrada del centre s'exposen els llibres pel préstec. Als mesos d'estiu vam fer al racó de "**Llibres per l'Estiu".** A partir d'octubre l'equip va decidir exposar llibres d'una temàtica diferent cada mes.

Octubre: Autoestima
Novembre: Violència de gènere
Desembre: Biografies i història

Obres: novel·les escrites per dones i nous volums sobre gènere, violència, psicologia, treball, dret, immigració, etc.

Coordinació amb les Biblioteques Municipals: Es treballa conjuntament amb les que disposa el fons bibliogràfic. També es fa una tasca d'assessorament per a que les biblioteques tinguin en compte a l'hora d'ampliar el seu arxiu obres de referència en el tema de la dona.

Recull de contes no sexistes: secció adreçada als infants de totes les edats. S'està realitzant una selecció acurada de títols de contes amb diferents temàtiques, que transmeten una imatge real de la pluralitat de la nostra societat, desterrant actituds sexistes perquè tots entenguem la vida i la convivència amb la naturalitat que suposa

la igualtat entre dones i homes. Aquests contes han viatjat en maleta a les escoles del municipi on s'han fet tallers amb els més petits.

VALORACIÓ

Actualment el fons compta amb un volum aproximat de **1.300 documents** i es troba en ple procés d'introducció i nova classificació a un programa informàtic específic.
De juliol al desembre s'han deixat en préstec 70 llibres en total. Els mesos que les usuàries han demandat més aquest servei han estat els mesos d'estiu.

3.14 SUPORT A SERVEIS I ENTITATS ESPECIALITZAT EN TEMES DE GÈNERE

El CIOD ofereix xerrades i assessorament per part de les diferents professionals (psicòloga, advocada, consultora en temes de violència, coordinadora...) sobre temes concrets, a col·lectius com: grups de dones, serveis municipals, associacions, estudiants, professorat, professionals de diferents serveis i entitats municipals sobre diferents temes relacionats amb el gènere, així com suport tècnic a qui ho demanin. Les accions fetes estan descrites en diferents apartats de la memòria.

4. LINEES D'ACTUACIÓ: PROGRAMES, PROJECTES I ACCIONS

4.1. PROGRAMA D'ACTUACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA VERS LES DONES

La lluita contra les diferents formes de violència de gènere és un dels objectius prioritaris del Pla de Polítiques de gènere de l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs. Tots i els avenços legislatius i en la xarxa de serveis d'atenció dels darrers anys, cal continuar innovant i buscant mesures més efectives.

La violència domèstica és, possiblement, la forma de violència de gènere més estesa a casa nostra, i podem afirmar que és la forma de violació dels drets humans més present a les societats democràtiques. És per això que centrem en aquesta tipologia de violència gran part de les nostres intervencions de caire comunitari. El treball contra l'abús sexual i l'assetjament sexual en l'àmbit laboral es continua fent a través de l'atenció individualitzada, i amb tallers d'autodefensa.

Partim del model explicatiu ecosistèmic, que manté que en l'aparició i manteniment de la violència de gènere hi tenen a veure factors culturals, socials, familiars i individuals. Per tant, combatre la violència contra les dones requereix un abordatge global i transversal que incideixi en tots aquests factors.

L'any 1999 es va crear la Comissió Tècnica de Treball contra la Violència Masclista. Aquesta xarxa, formada pels diferents serveis que intervenen en la problemàtica, té un doble objectiu: d'una banda, que els diferents serveis donin una resposta òptima i coordinada, amb la finalitat de garantir a les víctimes el suport necessari per sortir de la situació, i de l'altra, portar a terme activitats de caire preventiu i de sensibilització.

Aquest programa respon a una voluntat d'aglutinar i complementar les diferents actuacions que es porten a terme en el municipi. Es va començar a implementar reconeixent i recolzant les actuacions que ja s'estaven desenvolupant.

Inclou l'atenció individualitzada i grupal a les víctimes que porta a terme el CIOD així com les actuacions comunitàries en les quals participen els diferents serveis del municipi. No es fa constar l'atenció individualitzada dels altres serveis, ja inclosa a les programacions respectives.

OBJECTIUS

OBJECTIU GENERAL

Combatre la violència de gènere

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Oferir a les dones que pateixen violència masclista el suport necessari per sortir de la situació i per superar els seus efectes
- Donar una atenció global i coordinada als casos de violència de gènere
- Prevenir les diferents formes de violència masclista
- Promoure l'educació no sexista

EIXOS D'ACTUACIÓ

1.Atenció individualitzada i grupal a les dones

- Informació i orientació*
- Servei de suport psicosocial*
- Assessorament jurídic*
- Assessorament psicològic*
- Diferents grups de suport*
- Teràpies breus focalitzades*

2. Allotjament d'urgència

3. Servei ATENPRO de Teleassistència Mòbil

4. Suport psicològic a fills i filles víctimes de violència de gènere (Associació Ventijol)

5. Treball en xarxa

6. Formació a professionals

7. Prevenció i Sensibilització

*(serveis inclosos en el programa del centre: CIOD).

1. ATENCIÓ INDIVIDUAL I GRUPAL

OBJECTIUS

- Oferir informació, assessorament i suport a totes les dones víctimes de violència del municipi.
- Realitzar un treball grupal de suport mutu i de reconstrucció de xarxes de relació.
- Assessorar a familiars o persones de la xarxa social més propera a la dona que pateix violència.
- Assessorar en temes de violència a serveis i a professionals .
- Potenciar la superació dels efectes de la violència i la recuperació psicosocial.
- Prevenir situacions de violència en la parella.

Aquestes funcions estan descrites a l'apartat de serveis específics del CIOD (Centre d'informació i orientació de la dona).

2. ALLOTJAMENT D'URGÈNCIA

Fins l'any 2004, quan es detectava un cas urgent de violència on la dona i els seus fills i filles havien de sortir del domicili, se'ls allotjava a pensions de Sant Adrià i dels municipis del voltant.

Actualment a la nostra cartera de recursos hi ha un parell d'allotjaments d'urgència que compleixen els requisits que valorem més oportuns. L' Ajuntament de Sant Adrià de Besòs assumeix totes les despeses. L'accés a aquests allotjaments es fa a través del CIOD, dels Serveis Socials d'Atenció Primària i/o de les forces policials. Durant el 2013 **20 dones** s'han derivat a allotjament d'urgència.

3. SERVEI ATENPRO

ATENPRO és un servei telefònic d'atenció i protecció per a dones víctimes de violència de gènere. El coordina CREU ROJA i les gestions i coordinacions a Sant Adrià de

Besòs és realitzant des del CIOD, també els Serveis Socials d'Atenció Primària poden donar d'alta a les seves usuàries.

VALORACIÓ

La valoració del servei tant per part dels professionals del municipi, com de les dones usuàries del servei és satisfactòria, tot i la poca durabilitat de la bateria del dispositiu. Durant el 2013 hem donat d'**alta 3 dones i una** de **baixa.** Actualment hi ha ***9 dones*** amb aquest servei actiu.

4. SUPORT PSICOLÒGIC A FILLES I FILLS VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

El servei d'atenció psicològica als filles i fills víctimes de violència de gènere i al seu adult de referència (majoritàriament la mare), gestionat actualment per la Associació Ventijol, va començar al Març del 2011 amb una atenció de 4 famílies. Durant l'any passat 2013 hem continuat oferint el servei i hem fet una atenció a un total de **8 Famílies**.

La freqüència d'atenció es continua fent de manera quinzenal amb sessions de 45 minuts de duració i amb convocatòries tant individual com familiars. Durant el període del 2013 se han desenvolupat un total de **72 sessions.**

Posem èmfasi que malgrat l'assistència de les famílies va ser força regular, en el segon semestre les derivacions dels diferents serveis van abaixar considerablement, trobant-nos amb espais disponibles.

Dels casos que hem atès i estem atenent, poc més de la meitat dels casos es van tacar: dos per assoliment d'objectius, dos amb canvis significatius i un sense canvis, per manca de motivació. Dels casos oberts, un ja es troba en la fase final de seguiment, un en tractament i dos en la fase d'avaluació.

De les derivacions rebudes, mantenim al Centre d'informació i orientació a la Dona com a principal derivant. Durant el primer semestre de l'any, vam continuar amb casos derivats sigui per serveis socials com per l'EAIA. Però, aquestes derivacions ja no van arribar en la resta de l'any. Aquest és un punt per a treballar, averiguant les possibles causes i sobretot reactivant la promoció del servei i actualització del protocol de derivació, emfatitzant que és un recurs necessari i valorat per les famílies.

DERIVACIONS DE LES FAMÍLIES	
CIOD	67%
ALDEES	0%
EAIA	11%
EBAS MINA	22%

De les necessitats, motius de consulta i diagnòstics detectats en les famílies ateses, ressalten les següents:

MOTIU DE CONSULTA / DIAGNÓSTICS PSICOLÒGICS	
VIOLÈNC DE PARELLA AGRES MASC	ESTRATÈGIES EDUCATIVES
VIOLÈNCIA DE PARES A FILLS	DIFIC ESCOLARS COMPORTAMENT
SEPARACIÓ/DIVORCI	DIFIC ESCOLARS RENDIM ACADÈMIC
TM CRISIS D'ANSIETAT	COND DESAFIANTS INF O ADOLESC
ESTRÈS - SOBRECÀRREGA	TM TRASTORN DÈFICIT ATENCIÓ
MENORS EN SITUACIÓ DE RISC	PROB ECONÒMICS ATUR
ESTRÈS - SOBRECÀRREGA	PROBLEMES LABORALS
TRASTORN MENTAL DEPRESSIÓ	PROB ECON INCOMP PENSIÓ ALIM
COMUNICACIÓ PARES - FILLS	CRISIS DEL CICLE VITAL
ORGANITZACIÓ QUOTIDIANA	DOL MIGRATORI

Per al any 2014, es preveu continuar amb l'atenció de les famílies de Sant Adrià del Besòs, ampliant l'atenció a 5 famílies en un horari de 8:30h a 13:30h, els dimarts alterns i mantenint la mateixa motivació i disposició a realitzar una labor a consciència procurant el benestar de quins acudeixen a nosaltres buscant ajuda. Com a pla immediat d'acció és l'actualització i promoció del recurs i del protocol de derivació amb els diferents professionals del municipi.

VALORACIÓ

L' intervenció i el programa reben una valoració molt positiva, tan per part dels usuaris i usuàries com dels professionals del municipi, ja que cobreixen una necessitat detectada des de fa molt de temps: l'atenció als fills/filles de les dones víctimes de violència de gènere i a les pròpies dones com a mares.

Durant el 2013, des del Servei d'atenció psicosocial a dones que han patit violència del CIOD **hem derivat 5 famílies**. Hem tingut la possibilitat de coordinar-nos

quinzenalment amb la psicòloga que porta el servei, el que ens ha facilitat el seguiment de la derivació i de l'evolució de les famílies. La nostra valoració del Servei és molt positiva, i ha estat per això que cada any hem demanat la possibilitat d'ampliar l'horari i així donar resposta a la demanda que hi ha per part dels professionals de tot el municipi. Finalment, estem satisfetes de poder comptar per a aquest 2014 d'1h més d'atenció, la qual cosa suposa que una família més podrà ser atesa a Sant Adrià.

5. TREBALL EN XARXA

OBJECTIUS

1. Establir noves estratègies transversals d'actuació contra la violència de gènere
2. Garantir el compliment del protocol d'atenció a les víctimes i anar-lo adaptant a les noves necessitats.

ORGANITZACIÓ

La ***Comissió Tècnica de Treball contra la Violència Masclista***, creada el 1999, està formada per professionals de diferents serveis: Àrees Bàsiques de Salut, Serveis Socials d'Atenció Primària, Policia Local, Mossos d'Esquadra, CIOD, Fiscalia i Unitat de Salut Mental de la Mina. Ens reunim amb una periodicitat mensual.

La comissió, a part de dissenyar estratègies per a millorar l'atenció a les víctimes, és l'encarregada de proposar i dissenyar les actuacions preventives i de caire comunitari.

ACCIONS

Les activitats principals portades a terme són:

- Establiment i seguiment del "PROTOCOL D'ATENCIÓ A LES DONES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA DE SANT ADRIÀ DE BESÒS" (2001)
- Manteniment d'una base de dades al CIOD on es centralitzen tots els casos atesos en el municipi, que permet conèixer el volum de casos atesos a Sant Adrià i el seguiment de les derivacions que s'han portat a terme dins la xarxa.
- Elaboració dels criteris d'accés a l'allotjament d'urgència.
- Elaboració de tríptics informatius, manifestos i altres documents.
- Sensibilització del conjunt de professionals, i altres col·lectius. Elaboració de les noves estratègies.
- Campanya de sensibilització a les entitats del municipi.
- Formació a professionals de diferents àmbits.
- Participació en activitats de sensibilització diverses.

- Programació i desenvolupament dels actes del 25 de novembre (Dia Internacional contra la Violència de Gènere).

Durant el 2013 s'han desenvolupat les següents accions:

- Revisió del protocol i adequació a la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.
- Elaboració del "Butlletí de la Comissió" coincidint amb la commemoració del Dia Internacional contra la Violència vers les Dones. El Butlletí té com a objectiu fomentar la formació i la sensibilització dels diferents professionals del municipi en aquesta problemàtica.
- Contactar i conèixer diferents recursos externs del municipi destinats a dones, fills/filles que pateixen violència i també serveis que atenen els agressors. Concretament hem contactat amb l'***Associació Conexus*** i hem acordat amb ells la coordinació en diferents projectes:
- Participació en el "Butlletí de la Comissió" a través d'un article i la descripció del servei d'atenció a homes violents de Conexus.
- Derivació de menors que, per no complir els criteris de la Fundació La Caixa, no podien ser atesos per Ventijol.
- Derivació de parelles en situacions de separacions conflictives per garantir el benestar dels fills/filles a un programa específic per aquest objectiu.
- Hem acordat que durant el 2014 ens assessoraran per introduir l'atenció dels homes violents en el nostre Protocol municipal.
- Participació en la programació del Dia Internacional contra la Violència de Gènere.

ACCIONS

- Estands informatius al carrer: Pl. de la Vila i Barri La Mina
- Gimcana dirigida a l'alumnat d'ESO del municipi
- Registre de les dones víctimes de violència de gènere que s'han atès durant tot l'any, per part dels serveis que participen en la Comissió:
  - El control d'aquestes dades i l'elaboració d'estadístiques es porta des del CIOD, òrgan dinamitzador de la Comissió.
  - El número total de fitxes recollides durant el **2013** ha estat de **134 que correspondrien a 102 dones**.
  - Hi haurien 21 dones que han passat pels diferents serveis, aquesta estadística ens demostra que hem de seguir treballant en la derivació dels casos de violència que ens arriben als nostres serveis i fonamentalment en el seguiment

de les nostres derivacions, afavorint la coordinació entre el professional derivant i el que rep la dona.

6. FORMACIÓ A PROFESSIONALS

Els principals objectius són:

- Promoure la formació específica en violència de gènere de tots els professionals que intervenen directament en la problemàtica al municipi.
- Sensibilitzar al conjunt de la comunitat sobre les causes, la incidència i els efectes de la violència de gènere, i sobre la necessitat d'implicació del conjunt de la comunitat per eradicar aquesta xacra social.

Durant el 2013 ens vam dedicar fonamentalment a l'assessorament individual a professionals a partir de les demandes rebudes.

7. PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ

OBJECTIUS

Els principals objectius són:

- Prevenir les situacions de violència de gènere
- Promoure la identificació dels comportaments abusius en els seus inicis
- Fomentar la resolució de conflictes sense violència
- Oferir eines per afrontar les situacions de violència
- Potenciar l'educació no sexista i el qüestionant models tradicionals de masculinitat i feminitat.

1.CONTES PER GAUDIR DE LA DIFERÈNCIA

Aquest projecte està descrit a la línia estratègica de coeducació del present document.

2.TALLERS DE PREVENCIÓ DE VIOLÈNCIA EN LA PARELLA. CENTRES EDUCATIUS

Durant l'any 2013 s'han desenvolupat als centres educatius del municipi els següents tallers de prevenció de la violència masclista:

TALLERS	CALENDARI	POBLACIÓ/LLOC	N ALUMNES
Taller Mural dels rols	Febrer 1 sessió (90 min)	Alumnat 6è A Primària **CEIP AMOR DE DÉU**	**28**
Taller Mural dels rols	Març 1 sessió (90 min)	Alumnat 6è B Primària **CEIP AMOR DE DÉU**	**27**
Taller Mural dels rols	Març 1 sessió (90 min)	Alumnat 6è C Primària **CEIP AMOR DE DÉU**	**28**
Taller de xapes	Març 1 sessió (90 min)	Alumnat 6è A Primària **CEIP MEDITERRÀNIA**	**11**
Taller de xapes	Març 1 sessió (90 min)	Alumnat 6è B Primària **CEIP MEDITERRÀNIA**	**15**
Taller Mural dels rols	Març 1 sessió (90 min)	Alumnat 6è A Primària **CEIP MEDITERRÀNIA**	**14**
Taller Mural dels rols	Març 1 sessió (90 min)	Alumnat 6è B Primària **CEIP MEDITERRÀNIA**	**16**
Prevenció violència en la parella jove	Març-abril 2 sessions (4h)	Alumnat de 1r A Batxillerat **CEIP SANT GABRIEL**	**34**
Prevenció violència en la parella jove	Març-abril 2 sessions (4h)	Alumnat de 1r B Batxillerat **CEIP SANT GABRIEL**	**35**
Prevenció violència en la parella jove	Març-abril 2 sessions (4h)	Alumnat de 1r C Batxillerat **CEIP SANT GABRIEL**	**33**
Prevenció violència en la parella jove	Març-abril 2 sessions (4h)	Alumnat de 1r D Batxillerat **CEIP SANT GABRIEL**	**29**
Xerrada assetjament sexual al centre escolar	Maig 1 sessió (1h)	Alumnat de 2n A d'ESO **IES MONTALBAN**	**20**
Xerrada assetjament sexual al centre escolar	Maig 1 sessió (1h)	Alumnat de 2n A d'ESO **IES MONTALBAN**	**21**
Xerrada informativa Concurs TQB	Octubre 1 sessió (1h)	Alumnat de 1r i 2n de Batxillerat **IES MONTALBAN**	**50**
Xerrada informativa Concurs TQB	Octubre 1 sessió (1h)	Alumnat de 2n Batxillerat **IES SANT GABRIEL**	**160**
Xerrada informativa Concurs TQB	Octubre 1 sessió (2h)	Alumnat de 4t d'ESO **IES MONTALBAN**	**12**
Xerrada informativa Concurs TQB	Octubre 1 sessió (90 min)	Alumnat Formació prelaboral **CASAL INFANTS MINA**	**15**
Gimcana 25 novembre: "El jovent de Sant Adrià contra la violència de gènere"	novembre	**Alumnat d'ESO, PQPI i Cicles Formatius, Escola l'Esperança**	**122**
Taller de xapes	Desembre 1 sessió (1h)	Alumnat de 5è A Primària **CEIP AMOR DE DÉU**	**26**
Taller de xapes	Desembre 1 sessió (1h)	Alumnat de 5è B Primària **CEIP AMOR DE DÉU**	**26**
Taller de xapes	Desembre 1 sessió (1h)	Alumnat de 5è C Primària **CEIP AMOR DE DÉU**	**27**
			TOTAL= 749

VALORACIÓ

Respecte a l'any 2011, durant el 2012 ja vam arribar a un 22% més de població jove (dels centres educatius del municipi) amb els tallers i xerrades de prevenció en violència de gènere que desenvolupem. Aquest 2013 hem aconseguit arribar a un **45% més de joves respecte al 2012**.

- 2010: 288 **- 2012:** 516

- 2011: 422 **- 2013: 749**

Volem destacar que en la mateixa línia que en anys anteriors, tots els tallers es van programar a partir de les demandes rebudes dels col·legis, instituts. Ja no és necessari, concertar visites amb coordinadors o caps d'estudi per sensibilitzar-los de la importància de treballar la prevenció de la violència en la parella amb els més joves. Hem constatat que la millor publicitat són els mateixos tallers d'anys anteriors, com que el professorat i l'alumnat estan satisfets amb la nostra tasca ens ho demanen per al curs següent.
Volem afegir que durant el 2013 hem arribat també a centres d'educació no formal, a petició dels responsables, com els cursos de Formació Prelaboral que es desenvolupen en el Casal d'Infants de la Mina. La valoració va ser tan positiva que ens han demanat nous tallers per aquest 2014 i ens han recomanat al Centre Obert d'adolescents del mateix barri i d'un barri proper (Besòs).

Tot i aquestes dades tan positives, de cara al 2014 la sensibilització i la prevenció en la comunitat educativa continuarà sent un dels principals objectius del *Programa d'Actuació contra la Violència vers les Dones*.

3.ALTRES ACCIONS DE PREVENCIÓ I SENSIBILITZACIÓ

D'altra banda, es van posar en marxa xerrades, tallers i videofòrums per treballar la prevenció de la violència de gènere i el foment de la igualtat entre dones i homes amb **diferents col·lectius**:

ACCIONS	CALENDARI	POBLACIÓ/LLOC	Nre. DONES
Taller-Videofòrum: "Romanç Online"	febrer	Dones del municipi – CIOD	**6**
Taller: "Amor o dependència"	abril-juliol	Usuàries del servei específic de violència i dones del municipi – CIOD	**12**
Taller Cinema i Crispetes: "Amor"	juliol	Dones del municipi – CIOD	**30**
Taller: "Autoestima: el dret a decidir per mi mateixa"	juny-juliol	Usuàries del servei específic de violència i dones del municipi – CIOD	**14**
Taller: "Autoestima: el dret a decidir per mi mateixa"	octubre-novembre	Usuàries del servei específic de violència i dones del municipi – CIOD	**11**
			TOTAL= 73

VALORACIÓ

En la mateixa línia que en el 2012, el 2013 ha estat un any amb baixa participació de la ciutadania, no tant en els tallers o grups terapèutics, però si en la resta d'actuacions puntuals per commemorar el 8 de març o el 25 de novembre, per exemple. Hem detectat

un desànim general i poca motivació en participar en activitats de sensibilització o prevenció. Dades que contrasten amb les xifres rècord del 2013 en l'atenció individual que oferim des del Servei i el treball preventiu amb els joves en els centres educatius.

De totes aquestes accions volem destacar algunes d'elles:

Taller: "Amor o dependència": En un principi vam oferir 6 sessions, però a petició de les usuàries vam afegir-ne 7 més. La valoració tant de les usuàries com de la tècnica de violència ha estat molt positiva, és per això i pel clima de confiança i la bona sintonia que es va crear entre les participants, que vam valorar amb elles la possibilitat de seguir aprofundint amb altres temes relacionats amb la dependència afectiva: autoestima, distorsions cognitives, assertivitat, comunicació a la parella, etc.
Per tant, a partir d'aquest grup vam crear el taller que vam anomenar: ***"Autoestima: el dret a decidir per mi mateixa".***
Altres tallers adreçats a dones serien: taller de les abraçades, taller de relacions afectives: amor on line, amor o fantasia, coaching, tallers i espais vivencials, que s'han portat a terme dintre de les programacions quadrimestrals de tot l'any 2013.

4.TALLERS D'AUTOESTIMA I DE CREIXEMENT PERSONAL PER A DONES

Dintre de la programació del Centre d'Informació i Orientació de la Dona es programen tallers d'autoestima i de creixement personal per a dones d'entre vuit i dotze sessions. Van dirigits al conjunt de dones de Sant Adrià, i es fa a grups de 15 dones.

Amb aquests tallers es fomenta l'auto-coneixement i la millora de l'auto-imatge a través de la dinàmica grupal, ja que una bona autoestima és un important factor de protecció davant la cronificació de les situacions de violència domèstica.
Els tallers estan descrits i inclosos en l'apartat d'activitats de dinamització que es fan al centre. Aquest any 2013 s'han fet els següents tallers: *presència i consciència, meditacions actives, dones i imatge personal, dones i autocura, coaching: eines pel canvi personal, tècniques de relaxació i respiració...*
La valoració de la participació de les dones en aquest taller és molt positiva, i es una demanda continua de les usuàries del centre.

5. CAMPANYA "QUE PODEM FER? ON PODEM ANAR?

Continuació de la campanya iniciada al 2008, una acció d'informació i sensibilització contra la violència de gènere que consisteix en incloure en els sobres de

correspondència oficial que surtin de l'Ajuntament, un segell amb el text "016 al primer senyal de maltractament truca!". Aquest telèfon el va posar en funcionament el Ministeri de Treball i Afers Socials al setembre de 2007 i va destinant a dones víctimes de violència, així com als seus familiars o coneguts. També es dona difusió d'altres telèfons, derivació al telèfon d'emergència 112, informació sobre drets i recursos al servei de les dones en aquesta situació i tot tipus d'assessorament jurídic, com el 900 900 120 de l'Institut Català de les Dones. També es va editat una targeta d'adreces de contacte de serveis del municipi de diferents àmbits: informació i suport., atenció sanitària, denúncia i protecció en situacions de risc, que es reparteix i es fa difusió per totes les instal·lacions municipals.

6.TÈCNIQUES DE PROTECCIÓ FEMENINA DAVANT UNA AGRESSIÓ

Durant tota les programacions quadrimestrals que es realitzen al centre i també a les programacions dels dies commemoratius del 8 de març i del 25 de novembre s'organitzen sessions d'autodefensa per a dones, doncs és una activitat que les dones tenen molt d'interès.

A l'actualitat es realitza amb la col·laboració de l'Associació d'Aikido Adrianenca. Són tallers obert a totes les dones que vulguin participar. Estan inclosos dintre de la programació del quadrimestral del CIOD. La valoració és molt positiva doncs venen moltíssimes dones. La mitjana de participació a les classes és de 30 dones. El fet que el taller ho imparteixi una associació ens mostra que les entintats del municipi estan sensibilitzades per aquesta problemàtica.

Aquest any 2013, també hem contat amb la presència de Karin Konkle, llicenciada en Women's Studies, per la Universitat de Columbia (Nova York) professora d'arts marcials, la sessió pràctica d'autodefensa per a dones "¿Estas segura? Es va portar a terme ell dilluns, 2 de desembre a les 19 h al CIOD, va contar amb la participació de 18 dones.

7. CONCURS TQB (Te Quiero Bien): Concurs d'iniciatives de sensibilització contra la violència vers les dones

Vam crear el concurs TQB per poder apropar-nos al públic jove (16-30 anys), que no és l'usuari habitual del centre, a través de la xarxa social Facebook. Ja portem tres edicions.

TQB està emmarcat dins el Programa de Prevenció de Violència de Gènere de la Regidoria de Polítiques d'Igualtat de l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs. Es va dur a terme durant els mesos d'octubre i novembre de 2013. I, com ja hem comentat, es va desenvolupar a través de la xarxa social Facebook amb l'objectiu de fomentar la participació interactiva del jovent abans, durant i després del concurs. Els participants havien de presentar a concurs iniciatives de sensibilització sobre la violència de masclista i a favor de la igualtat entre gèneres en format digital (vídeos, cançons, poesies, articles, performances, campanyes, cartells, imatges, etc.).

Els objectius generals del Concurs són:

1. Prevenir i sensibilitzar socialment contra la violència de gènere.
2. Afavorir la participació i el compromís dels joves en aquesta problemàtica social a través de l'ús de les xarxes socials.
3. Fomentar el coneixement del fenomen de la violència masclista més enllà dels participants del concurs (tota la comunitat Facebook), gràcies a l'intercanvi massiu d'informació que facilita aquesta plataforma.

L'acollida ha estat satisfactòria i la implicació dels joves del municipi i de la comunitat Facebook molt engrescadora. Per donar-lo a conèixer, a banda de publicitar-lo a través dels mitjans habituals (web, mitjans de comunicació, cartells, etc.) vam fer xerrades als instituts de Sant Adrià de Besòs. A l'IES Montalbán van participar 50 joves de 1r i 2n de Batxillerat i 12 de 4t d'ESO, al Col·legi Sant Gabriel 160 de 2n de Batxillerat i 15 joves de la Formació prelaboral que es desenvolupa al Casal dels Infants de la Mina. La participació del jovent en aquestes xerrades va ser molt activa, després la majoria dels presents van fer-se seguidors de la pàgina de Facebook que es va crear el 26 de juliol de 2011. I en el cas de l'alumnat del Casal dels Infants de la Mina, a la mateixa xerrada es van animar a participar en el concurs amb una proposta grupal amb el suport de l'educadora, que per cert van ser els guanyadors del 2013.

La tercera edició del concurs TQB ha tornat a incrementar el nombre de seguidor/es. En aquesta edició hem passat de 296 persones seguidores a 385 (70% dones i 30% homes).

Vam rebre 3 propostes a concurs:

- Propostes individuals: 2 poemes
- Proposta grupal: Fotomuntatge

Aquestes propostes van ser votades i compartides per la comunitat Facebook. Es poden consultar a la nostra pàgina de Facebook: http://www.facebook.com/tequierobien.

Volem destacar que per primera vegada en les tres edicions hem rebut una proposta individual feta per un noi.

D'aquestes votacions van sortir escollides per un jurat expert un guanyador, que va rebre com a premi un E-book. Però, el jurat va voler reconèixer les altres dues propostes per la seva qualitat, el bon nivell de composició i per ser fruit d'històries personals. Després de successives votacions i davant l'empat entre les dues obres, el jurat va decidir concedir-los un accèssit, amb un premi per als dos participants.

D'altra banda, des de la Regidoria de Polítiques d'Igualtat vam fer difusió d'aquestes iniciatives durant la setmana de commemoració del Dia Internacional contra la Violència de Gènere, formant part d'una de les proves de la Gimcana contra la violència que fem cada any amb l'alumnat d'ESO.

Fora del període del concurs la pàgina continua activa i es segueixen penjant informacions interessants per construir un pont per a la propera convocatòria.

ACTA DE LA REUNIÓ DEL JURAT DE LA III EDICIÓ DEL CONCURS D'INICIATIVES DE SENSIBILITZACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA VERS LES DONES (TQB), ORGANITZAT PER LA REGIDORIA DE POLÍTIQUES D'IGUALTAT DE L'AJUNTAMENT DE SANT ADRIÀ DE BESÒS

El jurat tècnic encarregat de triar els treballs guanyadors del la Tercera Edició del Concurs d'Iniciatives de Sensibilització contra la Violència vers les Dones TQB (Te quiero bien) adreçat a joves, format per:

Assistents

- Irene Aldabert González (Regidora de Polítiques d'Igualtat)
- Joana Aloy (Cap de la Regidoria de Polítiques d'Igualtat)
- Elena Laguna (Tècnica de Violència de Gènere del CIOD)
- Antonio Velasco (Cap de secció de la Regidoria d'Educació)
- Anna Calero (Tècnica de Joventut i Infància)

Excusats

- Xavi Fité (Tècnic d'imatge i comunicació)

I reunit el dia 19 de novembre de 2013 a les 12 hores al CIOD, ha resolt per unanimitat que:

Per la qualitat de la feina realitzada
Perquè mostra de forma clara i directa la realitat del maltractament que pateixen les dones
Pel guió i l'actuació dels protagonistes
Pel treball en equip i per la implicació de gent jove del municipi
Per l'elecció de la música i també de les localitzacions, ja que s'ha escollit el propi entorn i s'ha mostrat un exemple de la realitat del barri: la violència en una parella jove.
Perquè aborda la recerca de solucions i la sortida d'aquesta situació.
I pel format tan original amb aspecte de fotonovel·la i de còmic.

Es porti el premi de la III Edició del Concurs TQB a la proposta de l'alumnat del "Tastet d'Oficis" del Casal dels Infants de la Mina de Sant Adrià de Besòs

El jurat ha volgut reconèixer l'obra d'**Inma López** i **Juan Amaya** per la seva qualitat, el bon nivell de composició i per ser fruit d'històries personals. Després de successives votacions i davant l'empat entre les dues obres, el jurat ha decidit concedir-los un accèssit, amb un premi per als dos participants.

8. COMMEMORACIÓ DEL DIA 25 DE NOVEMBRE. DIA INTERNACIONAL CONTRA LA VIOLÈNCIA A LES DONES

Programa d'actes

Dia internacional contra la violència vers les dones

Del 6 al 17 de novembre

"TQB" (Te Quiero Bien) III Concurs d'iniciatives de sensibilització contra la violència vers les dones
Concurs i taller virtual de prevenció i sensibilització adreçat a joves del municipi (15 a 30 anys)
Consultar bases www.facebook.com/tequierobien
Informació al CIOD. Tel.93 462 11 21
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Del 1 al 30 de novembre

Racó de lectura sobre la violència vers les dones
Fons bibliogràfic de gènere. Préstec de llibres
Lloc: CIOD (c. Les Escoles, 10 baixos)
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dijous, 21 de novembre

9.30 a 16.30 h "El jovent de Sant Adrià contra la violència masclista"
4a. Gimcana adreçada als centres educatius de la ciutat.
Inscripció prèvia al CIOD. Tel. 93 4621121
Lloc: Poliesportiu Ricard (pg. Rambleta, s/n)
Organitza: Comissió Tècnica contra la Violència Masclista i Regidoria de Polítiques d'Igualtat. Col·labora: Regidoria d'Esports

Divendres, 22 de novembre

Digues NO! Posa't el llaç lila. Distribució de llaços
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat
Estands informatius contra la violència de gènere
- **10 a 13.30 h Estand de la Comissió Tècnica contra la Violència Masclista.** Informació sobre recursos, serveis i activitats
- **11 a 13.30 h Creació d'un mural reivindicatiu.** Vina i deixa la teva empremta!!!
- **10 a 13. 30 h Estand del Consell Municipal de les Dones de Sant Adrià.** Informació del Consell i de les entitats que el formen.
- **12 h Acte institucional. Lectura del Manifest contra la violència vers les dones**

Lloc: davant biblioteca Font de la Mina (c. Ponent, 21-25)
Organitza: Comissió Tècnica contra la Violència Masclista, Consell Municipal de les Dones de Sant Adrià i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dissabte, 23 de novembre i diumenge, 24 de novembre

12 h Un minut de silenci a totes les instal·lacions esportives municipals de la ciutat
Organitza: Regidoria d'Esport i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dilluns, 25 de novembre

Digues NO! Posa't el llaç lila. Distribució de llaços
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat
Estands informatius contra la violència a les dones
- **10 a 13.30 h Estand de la Comissió Tècnica contra la Violència Masclista.** Informació sobre recursos, serveis i activitats
- **11 a 13.30 h Creació d'un mural reivindicatiu.** Vina i deixa la teva empremta!!!
- **10 a 13. 30 h Estand del Consell Municipal de les Dones de Sant Adrià**. Informació del Consell i de les entitats que el formen.
- **12 h Acte institucional.** Lectura del Manifest contra la violència vers les dones

Lloc: pl. de la Vila
Organitza: Comissió Tècnica contra la Violència Masclista, Consell Municipal de les Dones de Sant Adrià i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

11.30 h "La Gent Gran de Sant Adrià es mou contra la violència masclista"
a càrrec del programa municipal d'activitat física per a la gent gran de Sant Adrià
Lloc: pl. de la Vila
Organitza: Regidoria d'Esports i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

19 h Marxa ciutadana contra la violència vers les dones
"DEIXA LA TEVA EMPREMTA. ATUREM LA VIOLÈNCIA MASCLISTA"
Sortida: pl. Maria Grau. Recorregut: c. Ricard, av. Corts Catalanes, av. Catalunya i pl. de la Vila.
- Lectura del Manifest del Consell Municipal de les Dones
- Perfomace a càrrec del taller de teatre per a principiants del CIOD
- Actuació musical a càrrec de l'alumnat de l'escola de Música Benet i Bails (Joan Hernando, Manel Hernando, Clàudia Fleta i Maria Hernando).
- Encesa d'espelmes

Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat. Consell Municipal de les Dones de Sant Adrià.

Dimarts, 26 de novembre

18 h Presentació d'iniciatives i lliurament de premis del III concurs "TQB"(Te Quiero Bien)
Lloc: Sala de Plens de l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat
20.15 h "L'esport contra la violència vers les dones" Partit d'hoquei femení. Equip local SILKEN- TUCANS
Lloc: Pista Municipal La Pau (c. Extremadura)
Organitza: Associació Hoquei Línia i Federació Catalana de Patinatge

Dimecres, 27 de novembre

18 h Espai igualtat nen@s. Contes per a la no violència contra les dones
a càrrec de Gates Gatunes
Lloc: Biblioteca de Sant Adrià (Pl. Guillermo Vidaña, s/n)
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat. Col·labora: Regidoria de Cultura i Xarxa de Biblioteques

18 h Taller de les abraçades
Lloc: Centre Cultural del Besòs (pl. Josep Tarradellas, s/n)
a càrrec de M. Luz Lurbe
Organitza: Regidoria de Cultura i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dijous, 28 de novembre

15.15 h Taller de les abraçades
a càrrec de M. Luz Lurbe
Lloc: Centre Cívic La Mina (c. Ponent, s/n)
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat. Col·labora: associació de dones Iris, associació de dones Adrianes, associació de dones Alfacostura

18 h Espai igualtat nen@s. Contes per a la no violència contra les dones
a càrrec de Gates Gatunes
Lloc: Biblioteca Font de la Mina (c. Ponent, 21-25)
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat. Col·labora: Regidoria de Cultura i Xarxa de Biblioteques

20.30 h Concert contra la violència de gènere
a càrrec de l'Orquestra de Cambra Amics dels Clàssics. Director: Joan Palet
Lloc: Ateneu Adrianenc (c. Andreu Vidal, 7)
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Divendres, 29 de novembre

19 h Cine-fòrum "Acusados"
Lloc: Casal de Cultura (c. del Carme, 22)
Organitza: Grup de Dones d'ELIA Sant Adrià

Dilluns, 2 de desembre

19 h Sessió pràctica d'autodefensa per a dones. "¿Estás segura?"
a càrrec de Karin Konkle (llicenciada en Estudis de Gènere Women's Studies, per la Universitat de Columbia, Nova York i professora d'arts marcials)
Lloc: Lloc: CIOD (c. Les Escoles, 10 baixos T. 93 462 11 21)
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Programa d'actes

Del 6 al 17 de novembre

"TQB" (Te Quiero Bien) III Concurs d'iniciatives de sensibilització contra la violència vers les dones
Concurs i taller virtual de prevenció i sensibilització adreçat a joves del municipi (15 a 30 anys)
Consultar bases www.facebook.com/tequierobien
Informació al CIOD. Tel.93 462 11 21
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Del 1 al 30 de novembre
Racó de lectura sobre la violència vers les dones
Fons bibliogràfic de gènere. Préstec de llibres
Lloc: CIOD (c. Les Escoles, 10 baixos)
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dijous, 21 de novembre
9.30 a 16.30 h *"El jovent de Sant Adrià contra la violència masclista"*
4a. Gimcana adreçada als centres educatius de la ciutat.
Inscripció prèvia al CIOD. Tel. 93 4621121
Lloc: Poliesportiu Ricard (pg. Rambleta, s/n)
Organitza: Comissió Tècnica contra la Violència Masclista i Regidoria de Polítiques d'Igualtat. Col·labora: Regidoria d'Esports

Divendres, 22 de novembre

Digues NO! Posa't el llaç lila. Distribució de llaços
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Estands informatius contra la violència de gènere
- **10 a 13.30 h Estand de la Comissió Tècnica contra la Violència Masclista.** Informació sobre recursos, serveis i activitats
- **11 a 13.30 h Creació d'un mural reivindicatiu. Vina i deixa la teva empremta!!!**
- **10 a 13. 30 h Estand del Consell Municipal de les Dones de Sant Adrià.** Informació del Consell i de les entitats que el formen.
- **12 h Acte institucional. Lectura del Manifest contra la violència vers les dones**

Lloc: davant biblioteca Font de la Mina (c. Ponent, 21-25)
Organitza: Comissió Tècnica contra la Violència Masclista, Consell Municipal de les Dones de Sant Adrià i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dissabte, 23 de novembre i diumenge, 24 de novembre

12 h Un minut de silenci a totes les instal·lacions esportives municipals de la ciutat
Organitza: Regidoria d'Esport i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dilluns, 25 de novembre

Digues NO! Posa't el llaç lila. Distribució de llaços
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Estands informatius contra la violència a les dones
- **10 a 13.30 h Estand de la Comissió Tècnica contra la Violència Masclista.** Informació sobre recursos, serveis i activitats
- **11 a 13.30 h Creació d'un mural reivindicatiu . Vina i deixa la teva empremta!!!**
- **10 a 13. 30 h Estand del Consell Municipal de les Dones de Sant Adrià.** Informació del Consell i de les entitats que el formen.
- **12 h Acte institucional. Lectura del Manifest contra la violència vers les dones**

Lloc: pl. de la Vila
Organitza: Comissió Tècnica contra la Violència Masclista, Consell Municipal de les Dones de Sant Adrià i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

11.30 h "*La Gent Gran de Sant Adrià es mou contra la violència masclista*" a càrrec del programa municipal d'activitat física per a la gent gran de Sant Adrià
Lloc: pl. de la Vila
Organitza: Regidoria d'Esports i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

19 h Marxa ciutadana contra la violència vers les dones

"DEIXA LA TEVA EMPREMTA. ATUREM LA VIOLÈNCIA MASCLISTA"
Sortida: pl. Maria Grau. Recorregut: c. Ricard, av. Corts Catalanes, av. Catalunya i pl. de la Vila.

- **Lectura del Manifest del Consell Municipal de les Dones**
- **Perfomace a càrrec del taller de teatre per a principiants del CIOD**
- **Actuació musical a càrrec de l'alumnat de l'escola de Música Benet i Bails (Joan Hernando, Manel Hernando, Clàudia Fleta i Maria Hernando).**
- **Encesa d'espelmes**

Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat. Consell Municipal de les Dones de Sant Adrià.

Dimarts, 26 de novembre
18 h Presentació d'iniciatives i lliurament de premis del III concurs *"TQB"(Te Quiero Bien)*
Lloc: Sala de Plens de l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

20.15 h "L'esport contra la violència vers les dones"
Partit d'hoquei femení. Equip local SILKEN- TUCANS
Lloc: Pista Municipal La Pau (c. Extremadura)
Organitza: Associació Hoquei Línia i Federació Catalana de Patinatge

Dimecres, 27 de novembre
18 h Espai igualtat nen@s**. Contes per a la no violència contra les dones**
a càrrec de ***Gates Gatunes***
Lloc: Biblioteca de Sant Adrià (Pl. Guillermo Vidaña, s/n)
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat. Col·labora: Regidoria de Cultura i Xarxa de Biblioteques

18 h Taller de les abraçades
Lloc: Centre Cultural del Besòs (pl. Josep Tarradellas, s/n)
a càrrec de M. Luz Lurbe
Organitza: Regidoria de Cultura i Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Dijous, 28 de novembre
15.15 h Taller de les abraçades
a càrrec de M. Luz Lurbe
Lloc: Centre Cívic La Mina (c. Ponent, s/n)
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat. Col·labora: associació de dones Iris, associació de dones Adrianes, associació de dones Alfa-costura

18 h Espai igualtat nen@s**. Contes per a la no violència contra les dones**
a càrrec de ***Gates Gatunes***
Lloc: Biblioteca Font de la Mina (c. Ponent, 21-25)
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat. Col·labora: Regidoria de Cultura i Xarxa de Biblioteques

20.30 h Concert contra la violència de gènere
a càrrec de l'Orquestra de Cambra Amics dels Clàssics. Director: Joan Palet
Lloc: Ateneu Adrianenc (c. Andreu Vidal, 7)
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

Divendres, 29 de novembre
19 h Cine-fòrum "Acusados"
Lloc: Casal de Cultura (c. del Carme, 22)
Organitza: Grup de Dones d'EUiA Sant Adrià

Dilluns, 2 de desembre
19 h Sessió pràctica d'autodefensa per a dones. "¿Estas segura?"
a càrrec de Karin Konkle (llicenciada en Estudis de Gènere Women's Studies, per la Universitat de Columbia, Nova York i professora d'arts marcials)
Lloc: Lloc: CIOD (c. Les Escoles, 10 baixos T. 93 462 11 21)
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

TALLERS I ACTIVITATS ALS CENTRES EDUCATIUS
Adreçat a tot l'alumnat del municipi

Informació al CIOD (Centre d'Informació i Orientació de la Dona)
T. 93 462 11 21- infodonaciod@sant-adria.net
Organitza: Regidoria de Polítiques d'Igualtat

9. ALTRES ACCIONS

- Durant tot l'any a l'entrada de l'ajuntament hi ha **un plafó informatiu** de les dones víctimes de la violència masclista. Cada vegada que hi ha una víctima per recordar-la i sensibilitzar a la població de que aquesta és una problemàtica de tothom és canvia el número i es baixa la bandera del municipi a mig asta, en senyal de condol.
- Es continuarà vetllant per tal que hi hagi tríptics informatius sobre aquesta problemàtica. de manera permanent als serveis públics de la ciutat.

4.2. IMPULS POLÍTIQUES D'IGUALTAT

L'objectiu principal és promoure que totes les actuacions municipals tinguin en compte la perspectiva de gènere

PLA D'IGUALTAT

Després d'haver realitzat l'auditoria de gènere, l'ajuntament de Sant Adrià de Besòs va aprovar desenvolupar el Pla d'Igualtat . El desenvolupament de polítiques d'igualtat suposa el plantejament d'actuacions que permetin construir una societat més igualitària, justa i democràtica.

OBJECTIU

- Configurar la incorporació de la perspectiva de gènere com un dels eixos vertebradors de la vida local a Sant Adrià de Besos i com un dels trets identificatius del treball municipal.

ACCIONS

- Aquest any 2013 s'ha creat la comissió tècnica del pla d'igualtat de gènere de l'ajuntament
- Reunions bianuals. S'han fet dos reunions, una al setembre i al novembre.
- S'explica en què consisteix un pla d'igualtat i la necessitat de crear un òrgan tècnic que seria la comissió tècnica per porta-ho a terme. El funcionament i les funcions d'aquesta comissió seria:
    - Retomar el Pla d'Igualtat.
    - Revisar les accions de les línies estratègiques d'actuació que es plantegen al pla.

- Decidir quines d'aquestes actuacions són necessàries i prioritàries per les diferents àrees de l'ajuntament, en quines es pot participar i quines no calen realitzar.

4.3 PROGRAMA DE PARTICIPACIÓ SOCIOPOLÍTICA DE LES DONES

La participació de les dones en el municipi és una condició imprescindible per assolir la millora de la seva situació, cal obrir la presa de decisions en les polítiques públiques a persones i a les organitzacions, més enllà dels agents legalment responsables.

És per aquest motiu que des del Pla de Polítiques de Gènere posa un èmfasi especial en articular mecanismes per tal que la visió de les dones s'incorpori a la política municipal.

ACCIONS

4.3.1. CONSELL MUNICIPAL DE LES DONES

El Consell Municipal de les Dones de Sant Adrià de Besòs és l'òrgan consultiu i de participació que, d'acord amb l'article 29 i següents del Reglament de participació Ciutadana, integra i recull la pluralitat de grups i opinions de la ciutat en l'àmbit de la dona i la igualtat de gènere. El Consell es va crear l'any 1995, i des de llavors s'ha mantingut actiu.

OBJECTIUS

- Promocionar i enfortir el teixit associatiu així com la participació dels diferents col·lectius de dones en les iniciatives que es donen al municipi, especialment el Consell Municipal de les Dones.
- Sol·licitar informes i elaborar recomanacions sobre temes relacionats amb la igualtat d'oportunitats i la no discriminació per raó de gènere i/o sexe en les polítiques de les diferents àrees municipals.
- Integrar la visió de les dones en les polítiques públiques municipals.
- Promoure la informació, debat públic i denúncia de les condicions de vida de les dones que signifiquen discriminació per raó de gènere.

ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT

Actualment en el consell estan representades 28 associacions del municipi: Les 7 associacions de dones, i altres associacions que acrediten activitats continuades i d'interès ciutadà en l'àmbit de la dona com són els partits polítics, associacions de mares i pares, associacions de veïns i veïnes, tec...Així mateix formen part del consell 3 dones a títol individual, escollides del padró municipal .

S'estructura en:

- Consell Plenari: Es reuneix dues vegades l'any
- Comissió Permanent de Treball: L'any 2013 ha començant reunint-se mensualment però el mes de maig va acordar espaiar més les reunions i intentar fer una acció formativa després de les reunions
- Grups de Treball Específics: Es creen en funció de les necessitats. Els grups que han funcionat el 2013 han estat la comissió 8 de març i 25 de novembre

FUNCIONS

Les funcions que el Consell té encomanades en el seus estatuts són:

- Formulació de propostes i suggeriments
- Canalització de les inquietuds ciutadanes
- Elaboració d'informes preceptius. Els informes, propostes i suggeriments tenen caràcter de recomanació per als òrgans de govern municipal, d'acord amb allò establert a l'article 22 del Reglament Municipal de Participació.

REUNIONS

Durant el 2013 es van fer 7 reunions. La que hi havia programada pel mes de juliol es va haver de suspendre per la dimissió de l'Alcalde de la ciutat, que va implicar la paralització de molts serveis que depenen dels nomenaments que fa directament l'alcaldia. El Consell no es va poder constituir de nou fins que les delegacions i nomenaments van ser definitius.

ACTIVITATS

A part d'aquestes funcions el Consell realitza diferents actuacions de caire públic, dirigides a sensibilitzar la ciutadania i a promoure la participació de les dones. També cal destacar el paper que té el Consell en el intercanvi d'informacions entre entitats, i entre Ajuntament i entitats.

1. Propostes a la comissió de Nomenclàtor

Aquest any el Consell va portar dues propostes a la Comissió de Nomenclàtor per donar noms de dones a espais de la ciutat:

- Seguint la proposta presentada per Dones amb Iniciativa, es va proposar el nom d'una dona vinculada al nostre municipi i en representació, memòria i com a homenatge a les persones afusellades al Camp de la Bota, Neus

Bouza Gil . Es va proposar posar aquest nom a la sala d'actes de la Biblioteca Municipal

- Donant suport a una proposta de la Secretaria d'Igualtat del PSC de Sant Adrià es va proposar nomenar una sala de l'equipament esportiu de la Mina amb el nom de Maider Unda González, esportista basca, campiona olímpica en la disciplina de lluita olímpica.

Ambdues propostes van ser aprovades a la Comissió de Nomenclàtor que es va realitzar el 20 de març.

2. Manifest 8 de març i manifest 25 de novembre

Com cada any, el Consell va redactar un manifest per a commemorar el Dia Internacional de les Dones, i un altre per a commemorar el Dia Internacional contra la Violència vers les Dones que són els que es llegeixen en els actes institucionals de la ciutat i dels quals es fa difusió entre la ciutadania.

3. Estands 7 i 8 de març

Ja fa 8 anys que el Dia Internacional de les Dones organitza estands al carrer el 8 de març de cara a sensibilitzar la ciutadania. El Consell va decidir que tot i l'esforç que suposa, volia continuar fent l'activitat als dos marges del riu i per això es va fer el 7 de març a la Mina i el 8 de març a la Plaça de la Vila.

10 a 13 h VIII Jornada "El Consell Municipal de les Dones surt al carrer"

- Exposició de treballs fets per les diferents entitats del Consell Municipal de les Dones
- Fotomató per la igualtat de gènere: 30 anys de polítiques d'igualtat a Sant Adrià. Vine i participa!!

12 h Acte institucional. Lectura del manifest del 8 de març, Dia Internacional de les Dones.

La valoració d'aquesta activitat és sempre molt positiva perquè la participació és molt alta i permet al Consell fer-se visible a una part important de la ciutadania.

4. Taula rodona "Veïnes i Ciutadanes". V*ivències de participació femenina a Sant Adrià*

L'11 de març, dintre dels actes del 8 de març que es fan a la ciutat , es va organitzar aquesta xerrada on dones amb una àmplia experiència de participació social explicaven el seu treball i la seva experiència als diferents barris de la ciutat. Va ser molt interessant, va permetre recuperar una part de la història de les dones de Sant Adrià

5. Mercat de segona mà. Venda solidària pel programa d'aliments

El Consell va decidir que volia fer alguna activitat per recollir diners per donar suport al Programa d'Aliments Solidaris de Sant Adrià. Després de valorar diferents propostes, com fer un obra de teatre, va acordar que en el marc de les Jornades Solidàries (27 d'abril) es muntaria una parada de venda de roba i objectes de segona mà que prèviament les associacions recollirien.
L'activitat va tenir molt èxit tant per l'alta participació de les dones de les associacions, com per l'import recollit:478 euros

6.Xerrada "menjar be en temps de crisi, la carmanyola saludable"

Des del departament de Salut Pública de l'Ajuntament van proposar al Consell participar em el programa de difusió d'hàbits saludables que porten a terme en coordinació amb l'Hospital de l'Esperit Sant. El Consell va proposar treballar el tema de la nutrició, i, finalment, el 27 de maig es va fer aquesta xerrada a la biblioteca després d'una reunió del consell però oberta al públic, i al voltant del Dia Internacional d'Acció per a la Salut de les Dones.

Presentació

Dr. Agustín Escobedo,Director Assistencial de la Fundació Hospital de l'Esperit Sant.

Sr. Gregorio Camacho, Regidor de Medi Ambient i Salut Pública de l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs.

Sra. Irene Aldabert, 4a Tinenta d'alcalde i Regidora de Solidaritat i Polítiques d'Igualtat de l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs.

Ponent: **Sra. M Carme Sánchez,** Dietista de la Unitat d'Endocrinologia de la Fundació Hospital de l'Esperit Sant.

La xerrada va ser molt interessant i va tenir un gran èxit de participació.

7. Inauguració Sala Neus Bouza Gil i videofòrum *La voz dormida*

El 9 de setembre es va inaugurar la sala d'actes de la biblioteca amb el nom proposat pel Consell de Dones, Neus Bouza Gil, dintre dels actes de Festa Major. Posteriorment, es va fer un videofòrum de la pel·lícula "la voz dormida". L'activitat va ser interessant i emotiva, tot i que la participació va ser baixa. Cal dir que en els dies de Festa Major hi ha molts actes, i es fa difícil participar a tots.

8. Xerrada: Ciutat i mobilitat des de la perspectiva de les dones

Seguint la línia iniciada el mes de maig de fer accions formatives després de les reunions del consell , i donat que amb el canvi de recorregut d'algunes línies d'autobusos hi havia bastant debat a la ciutat es va proposar fer una xerrada per repensar l'espai públic i el transport de Sant Adrià i veure si respon a la diversitat de les persones que hi viuen.

Aquesta xerrada la va fer el dia 8 d'octubre a la biblioteca Font de la Mina la Isabel Segura Soriano, i tot i que el tema i l'enfocament van ser molt interessants, el nivell de participació va ser inferior a l'esperat. Es va acordar que el 2014 es faria un altra sessió de treball per valorar l'impacte que el canvi de recorregut dels autobusos ha tingut en la vida quotidiana de les dones, i veure si es pot fer alguna proposta de millora.

9. Estands informatius contra la violència de gènere

Cada any, al voltant del 25 de novembre el Consell col·loca estands informatius al costat del que organitza la Comissió Tècnica contra la Violència masclista. El 2013 es va muntar el dia 22 de novembre a la Mina i el 25 de Novembre a la Plaça de la Vila

10 a 13.30 h Estand de la Comissió Tècnica contra la Violència Masclista.

- Informació sobre recursos,serveis i activitats
- 11 a 13.30 h Creació d'un mural reivindicatiu. Vina i posa la teva empremta!!!
- 10 a 13. 30 h Estands del Consell Municipal de les Dones de Sant Adrià. Informació del Consell i de les entitats que el formen.
- 12 h Acte institucional. Lectura del Manifest contra la violència vers les dones del Consell Municipal de les Dones

La valoració d'aquests estands, igual que els del 8 de març, és molt positiva perquè permet arribar a molta població.

10. Marxa ciutadana contra la violència vers les dones. "POSA LA TEVA EMPREMTA. ATUREM LA VIOLÈNCIA MASCLISTA".

Com cada any es va fer la marxa ciutadana el mateix dia 25 de novembre a les 19h. Després del recorregut de la marxa i arribada a la plaça ,es va fer la lectura del Manifest del Consell Municipal de les Dones, performance a càrrec del taller de teatre del CIOD, actuació musical a càrrec de l'alumnat de l'escola de música Benet Baïls i encesa d'espelmes.

11. Actualització del perfil Facebook.

El consell té un perfil http://www.facebook.com/ConsellDonesSAB que s'actualitza constantment, tant amb informació del propi consell com amb altres informacions interessants en matèria de gènere

4.3.2. ALTRES ACCIONS

A llarg del 2013 s'han portat a terme altres acciones com:

- Xerrada : dilluns, 11 de març a les 18 h taula rodona **"Veïnes i Ciutadanes". Vivències de participació femenina a Sant Adrià**
  Lloc: Biblioteca de Sant Adrià (Pl. Guillermo Vidaña, s/n)que es va organitzar conjuntament amb l'exposició cedida per l'institut català de les Dones.
- **Taller Dones i empoderament: saber parlar i saber escoltar** (octubre- novembre)

4.4 TREBALL I USOS DEL TEMPS

OBJECTIUS

- Promoure canvis en el repartiment de treballs i usos del temps
- Sensibilització i visibilització del rols i estereotips sexistes

Continuar la lluita per a la igualtat entre dones i homes no es tracta de facilitar a les dones l'exercici dels seus rols, sinó de donar valors i prestigi a les funcions tradicionals femenines, perquè aquestes puguin ser exercides amb dignitat no només per les dones sinó també pels homes.

Cal aconseguir superar els rols sexistes, creant una societat on les dones i els homes puguin desenvolupar la seva capacitat i enriquir-se mútuament en la seva vida laboral, persona, familiar i social.

4.4.1.TALLERS D'USOS DEL TEMPS

OBJECTIUS

- Promoure canvis en el repartiment de treballs i usos del temps per part dels homes i de les dones
- Sensibilització i visibilització del rols i estereotips sexistes a l'àmbit professional i laboral

1. MÒDUL FORMATIU D'IGUALTAT D'OPORTUNITATS EN CLAU DE GÈNERE

En les últimes dècades la incorporació de les dones al mercat de treball ha posat en de manifest encara la desvinculació entre el treball productiu vinculades al desenvolupament econòmic i els treballs de l'esfera reproductiva, familiar, domèstica i de cura de la llar i de les persones que ha establert desigualtats de gènere significatives que afecten la vida en l'esfera pública i privada de les dones.

Aquesta divisió sexual del treball que s'expressa, principalment, en dos fenòmens:

- La **presència/absència en el mercat laboral:** entrades i sortides de les dones en el mercat de treball generalment relacionades amb el cicle vital (casament, embaràs, criança de fills i filles) i amb les polítiques empresarials que s'activen en circumstàncies determinades (per ex. no contractar dones en edat fèrtil o l'acomiadament quan es troben en estat de gestació).

- La **doble presència:** presència d'una dona al lloc de treball en el qual realitza la tasca d'assalariada mentre ocupa també la major part del treball reproductiu.

Ambdós fenòmens tenen una sèrie de conseqüències per les dones:

- Dificultats per a incorporar-se o reincorporar-se al mercat de treball.
- Reducció de les possibilitats de reciclatge professional o de promoció laboral. Major presència de dones en treballs productius que son una extensió dels rols culturalment assignats i, generalment, menys valorats i pitjor remunerats (treballs relacionats amb la cura i l'atenció a les persones).

1. Manca de dones en aquelles professions i càrrecs que requereixen una dedicació molt alta.
2. Contractació temporal o a temps parcial.
3. Reducció del temps de lleure i temps per a si mateixes que repercuteix en el desenvolupament vital de les dones.
4. Altres

Malgrat l'increment de l'atur masculí, la taxa d'atur continua afectant més a les dones que als homes.

Des del SIOL (Servei d'Informació i Orientació Laboral) s'atenen a més homes que dones (40%), malgrat que aquestes siguin les més afectades per taxes d'atur i d'inactivitat.

Una estratègia de treball conjunta amb Promoció Econòmica i molt concreta seria que es puguin impartit en tots els projectes i cursos de promoció ocupacional dirigits a dones que duu a terme (dones amb dificultats per accedir al mercat laboral, cursos de formació ocupacional per a dones, programes de cursos per a dones de millora de qualificació professional.....) s'imparteixi un **mòdul formatiu d'igualtat d'oportunitats en clau de gènere.**

Amb aquesta actuació es vol incidir en la situació del mercat de treball i les relacions laborals, un dels àmbits claus per l'apoderament de les dones, sobretot en el context de crisis econòmica en què ara ens trobem.

Taller de dues hores amb alumnat dels diferents cursos de promoció ocupacional (Projecte Adriàtic, curs de dependents i dependentes....) que duu a terme el SIOL (servei d'informació i orientació laboral de l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs).

Dones i món laboral. Cerca de recursos personals per afrontar noves situacions.
A càrrec de Josefina Raventós (psicòloga del CIOD - Centre d'Informació i Orientació de la Dona de l'Ajuntament de Sant Adrià de Besòs)
9.30 – 11 h

- Avaluació de capacitats personals per afrontar nous objectius
- Gestió de l'ansietat i angoixes per afrontar situacions noves
- Inseguretat davant noves expectatives
- Eines per afrontar les frustracions davant de situacions difícils

Han participant aproximadament unes 15 alumnes. La valoració és molt positiva i el grau de participació per part dels grups també.

4.4.2 FOMENT DE L' OCUPACIÓ

OBJECTIU

- Afavorir que les dones tinguin accés al mercat laboral

1. FORMACIÓ EN NOVES TECNOLOGIES. TICS

OBJECTIU

- Fomentar la capacitació en noves tecnologies de la població femenina per tal de disminuir el nivell d'atur i promoure l'accés de les dones a llocs de treball de més qualificació.

ACCIONS

Des del Pla de polítiques de dones s'organitzen al llarg de l'any cursos d'informàtica de diferents nivells oberts a totes les dones del municipi.

El perfil de les participants és molt divers, però la majoria són dones de mitjana edat, que han sortit del mercat laboral fa anys i estan en atur, o que treballen i pensen que la informàtica pot afavorir la seva promoció i també dones que no ha estat al mercat laboral remunerat mai, i aquí tenen un espai per poder apropar-se aquest món dels TICS. Els tallers impartit al llarg del 2013:

- Iniciació a la informàtica
- Informàtica bàsica
- Internet és fàcil
- Dones en xarxa: facebook, twitter....

Han participat aproximadament unes 40 dones al llarg de l'any. Aquestes accions estan incloses dintre de les activitats quadrimestrals que organitza el CIOD.

2. CURSOS DE FORMACIÓ

Dins del pla de treball volen incidir en la situació del mercat de treball i les relacions laborals, un dels àmbits claus per l'apoderament de les dones, sobretot en el context de crisis econòmica en què ara ens trobem.

ACTUACIONS

Per aquesta raó s'han programat actuacions amb diferents objectius:

- Intentar fer un acompanyament a les dones que es troben en aquesta situació d'atur
- Reflexionar sobre l'impacte que està tenint la crisi econòmica en l'autonomia de les dones
- Com podem donar eines per contrarestar les dificultats o identificar les oportunitats pel que fa a la seva inserció laboral.

- Consultes a través de l'assessoria jurídica
- Contacte directe amb aquest recursos i concretament amb el SIOL (servei d'informació i orientació laboral)
- Tallers i xerrades:
    1. **Dones i drets** – Taller on s'intenta donar eines i recursos molt senzills i compartir un espai d'intercanvi de dones que es troben en la mateixa situació. Aspectes legals sobre la vida quotidiana, prestacions, subsidis, últimes voluntats, conflictes veïnals, acomiadaments....
    2. **Xarxes socials per recerca de feina** – Taller on s'explica com utilitzar les xarxes socials per trobar feina i oportunitats.
    3. **Tallers de relaxació**
    4. **Taller de conversa. Anglès per a principiants**
    5. **Dones i creixement personal: Temps de crisi.** Temps de canvis. Com afrontar-los

Han participat unes 40 dones. Les accions estan incloses dintre de les activitats quadrimestrals que es realitzen al llarg de l'any.

4.5. FORMACIÓ I CULTURA

OBJECTIUS

- Potenciar que les dones participin en les activitats culturals de la ciutat
- Donar suport a la formació artística i cultural de les dones i a la seva difusió
- Visibilitzar les aportacions de les dones al món de la cultura
- Oferir formes alternatives d'ocupar el temps de lleure

4.5.1 CONCURS DE RELATS BREUS DE DONES PARAULES D'ADRIANA

OBJECTIUS

- Potenciar l'escriptura com a eina d'expressió del pensament i la creativitat de les dones
- Fomentar la difusió de l'obra literària femenina
- Donar a conèixer Sant Adrià mitjançant una activitat cultural i artística de dones arreu del món.

ACCIÓ

Concurs de relats ja molt assentat a la ciutat on s'hi poden presentar totes les dones majors de 18 anys . Hi ha un primer premi i un accèssit a la millor obra feta per una autora de Sant Adrià.

Es voldria fer una recopilació per editar el tercer volum amb el recull de relats guanyadors de les ultimes convocatòries des de el 2006 fins al 2012, però no tenim recursos econòmics.

Aquesta actuació continua sent molt positiva tant pel ressò que té, com pel nivell de participació, així com per les característiques de l'acció. Es considera important, el fet que hagi tingut tant ressò fora de Sant Adrià, ja que contribueix a donar una imatge més positiva del municipi.

Al mes de setembre de 2012, es treu las bases de convocatòria del XIIè concurs. Al mes de març de 2013, dintre del programa commemoratiu del 8 de març, dia internacional de les dones es va fer l'entrega de premis a les concursats.

ACTA DE LA REUNIÓ DEL JURAT DEL XII CONCURS DE RELATS BREUS DE DONES "PARAULES D'ADRIANA"

El jurat encarregat de triar els treballs guanyadors de l'12è. Concurs de Relats Breus de dones " Paraules d'Adriana" format per :

Sandra Torres Sánchez (representant de la Biblioteca Sant Adrià)
Georgina Orselli Mateo (bibliotecària i representant de la Biblioteca Font de La Mina)
Montse Sàez Ródenas (periodista de l'Àrea Besòs)

I reunit el dia 28 de febrer a les 18 h ha resolt per unanimitat després dels ítems valorats en cada obra:

1.- Categoria de Sant Adrià

Guanyadora de l'accèssit de Sant Adrià dotat amb 300 euros:
Marta Castillo Ramos amb el pseudònim **Miliuna** per la seva obra **Descobrir-se.**
Pel poder evocador del text, amb un ritme i estil molt àgil.
El relat destaca per la superació de la seva protagonista, i per la valentia de no renunciar als nostres somnis.

2.- Categoria General

Primera finalista:
Maria Teresa Delgado Miranzo amb el pseudònim **Isolda** per la seva obra **Vislumbre y caos.**
Per l'estructura i estil àgil.
El relat destaca per la seva actualitat.
El treball molt acurat dels personatges i les situacions interrelacionades.

Guanyadora del primer premi dotat amb 550 euros:
Carmen Palomo Garcia amb el pseudònim **Anna Bach** per la seva obra **Clases muy particulares.**
Per una tècnica literària molt acurada i una narració que s'apropa a la novel·la.
El relat premia la intel·ligència femenina amb un estil humorístic i senzill.

A finals de l'any 2013, es treu les bases de convocatòria del XIIIè concurs de relats breus de dones que fins al març del 2014 no fallarà el concurs.

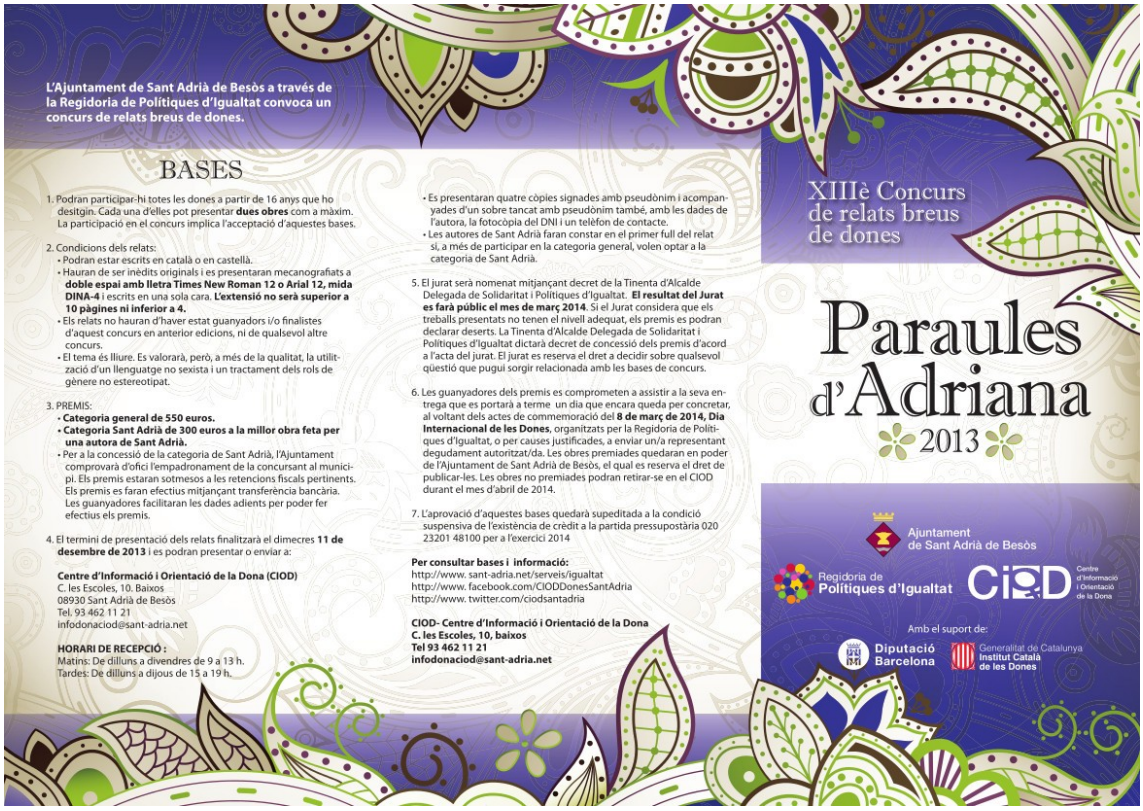

4.5.2.TALLERS LLEGUANTGE NO SEXISTA

Moltes vegades no tenim en consideració la important càrrega social que comporta l'ús del llenguatge. En determinades situacions invisibilitzen el sexe femení perquè considerem com a normals expressions sexistes. A partir de l'ús sistemàtic del masculí, tothom reprodueix tot allò que qüestionem: situem la dona en un pla secundari envers l'home.

OBJECTIUS

- Avançar en la creació d'un llenguatge que abandoni qualsevol ús discriminatori, ja sigui sexista o androcèntric.

- Donar recursos lingüístics útils per evitar la utilització de formes sexistes i androcèntriques estereotipades aplicables en el llenguatge que s'utilitza tant en l'elaboració de textos administratius com en els textos d'ús públic en general.

ACCIONS

1.CURS DE LLENGUATGE NO SEXISTA

La regidoria d'Igualtat, conjuntament amb el departament de Recursos Humans i el Consorci de Normalització Lingüística, es va fer un curs a través de la xarxa d'intranet adreçada a tots els treballadors i treballadores de l'ajuntament.

2.SESSIÓ DE LLENGUATGE NO SEXISTA

Dintre de la programació del 8 de març, dia internacional de les dones, es va realitzar una sessió de llenguatge no sexista obert a tothom. Es va organitza conjuntament amb el CNL de Badalona i Sant Adrià, consorci per a la Normalització Lingüística i la regidoria de Polítiques d'Igualtat. La valoració és molt positiva. Van participar 14 dones i 1 home. L'acció es va portar a terme, el 8 de març de 18 a 20 h al CIOD

4.5.3 ESPAIS INTERCULTURALS

OBJECTIUS

- Apropar els diferents col·lectius de dones i que comparteixin les seves experiències
- Donar a conèixer altres maneres de fer i de viure que tenen les dones
- Afavorir el coneixement de la realitat de les diferents dones del món
- Combatre els mites i estereotips sobre “les altres”

ACCIONS

Aquest any 2013 s’ha portat a terme un seguit d’accions

1. SUPORT ALS GRUPS FORMALS I INFORMALS DE DONES IMMIGRADES

Des de diferents serveis: ampas, Aldees Infantils, centres cívics, serveis socials... s’està treballant amb grups de dones immigrades (principalment magrebines i pakistaneses) i des la Regidoria de Polítiques d’Igualtat es pretén potenciar aquest grup i donar-li suport

- Visites al CIOD per conèixer el recurs
- Atenció individualitzada i treball grupal.

2. PARTICIPACIÓ DIA INTERNACIONAL DE LES PERSONES MIGRADES

Participació en el ***Dia Internacional de les Persones Migrades***, el 18 de desembre, amb el departament d’immigració. Es va programar una sessió d'autocura femenina amb diferents mirades des de les diferents cultures (el dijous, 19 de desembre a les 19 h). Coneixerem com, des d'altres orígens, les dones tenen cura de si mateixes. Es compatiran els beneficis de la henna, de l'oli d'argan, del khool, de mascarilles

naturals, ... tot acompanyat amb els beneficis d'un saludable té a la menta. Activitat que va resultar molt interessant per les dones.

3. EXPOSICIÓ "La caixa d'empatia"

En el programa de 8 de març hi ha una activitat que sempre es realitza al Museu d'història de la Immigració de Catalunya. L'activitat concreta programada és dintre de l'espai intercultural de dones. Aquest any 2013 s'ha fet una exposició realitzada per Julieta Oriola, "La caixa d'empatia"

A través d'aquesta exposició l'artista intenta canviar la realitat que rodeja a les persones d'altres països que volen migrar per la greu situació econòmica que tenen als seus països d'origen.

Els visitants per uns moments transformem la seva realitat. Persones que viuen en aquest primer món, que es posin en el lloc de persones que viuen al tercer món.... sent un immigrant que intentar creuar en "patera" el mar fins arribar a l'altre país.

4. DONES REFUGIADES.

Dones en ruta : Visita a la Maternitat d'Elna.

Aquesta activitat va començar l'any 2012, però aquest any 2.013 s'ha tornat a repetir doncs és una acció que interessa molt a la població.

El mes de maig amb un grup de dones 55 dones es van fer les una visita a la Maternitat d'Elna i al camp de refugiats d'Argelès.

Aquí van conèixer de primera mà qui paper van tenir les dones i quina va ser la seva situació en aquests camps de refugiats. Dones que van patir la repressió i la violència de les guerres civils. Van conèixer la figura de la persona que va crear la maternitat d'Elna, Elisabeth Eidenbenz.

4.5.4 ALTRES ACCIONS CULTURALS

Seguint amb l'objectiu marcat de donar suport a la formació artística i cultural de les dones es programen diferents accions i tallers:

- **Tallers de creativitat**. Personalitza els teus regals i les teves festes
- **Taller de reciclatge**
- **Taller d'escriptura creativa.** Activitat que reforça el concurs de relats breus de dones "Paraules d'Adriana" que es fa al municipi
- **Tallers de teatre per a principiants**. Acció que va tenir molt bona acollida per les dones. Quan va acabar les dones participats va realitzar pel 25 de

novembre, Dia internacional contra a violència vers les dones, una performance contra la violència masclista.

Les accions estan incloses dintre de les activitats quadrimestrals que es realitzen al llarg de l'any.

4.6. COEDUCACIÓ

OBJECTIUS

- Sensibilitzar la comunitat educativa sobre la necessitat d'eliminar el sexisme a l'escola.
- Promoure una educació respectuosa amb la diferència sexual

4.6.1 CONTES PER GAUDIR LA DIFERÈNCIA

OBJECTIUS

- Fomentar la coeducació a les escoles del municipi.
- Visibilitzar les desigualtats, els rols i estereotips sexistes als alumnes.
- Fomentar el debat i l'anàlisi entre els joves en temàtica de gènere (usos del temps, corresponsabilitat, amor romàntic...)

En el CIOD es disposa d'una col·lecció de contes no sexistes. Aquest any 2013 s'ha fet diferents tallers a diferents escoles:

	ESCOLA	DIES	CICLE	ALUMNAT
1	POMPEU FABRA	05/02/13 08/02/13	P4 P5	50 50
2	CATALUNYA	12/02/13 14/02/13	1R 2N	 50 50
3	MEDITERRANEA	12/03/13 14/03/13	P4 P5	50 50
4	MEDITERRANEA	11/04/13 12/04/13	1R 2N	 50 50
5	AMOR DE DIOS	18/04/13 19/04/13	P5	75
6	MEDITERRANEA	25/04/13 26/04/13	 3R 4R	 50 50
7	TURBULA	ABRIL/MAIG	1R 2N 3R 4R	50 50 50 50
				775

També es fan diferents contacontes a les biblioteques de la ciutat, coincidint amb diferents dies internacionals: Dia Internacional contra la violència vers les dones, Dia internacional de les Dones i dia internacional de l'orgull gai i lèsbic, arribant a un total de 850 infants.

4.6.2 TALLERS I XERRADES DE PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA ALS INSTITUTS

Aquesta activitat està detallada en el programa de violència masclista, dintre de l'apartat de prevenció i sensibilització.

4.6.3 ESPAI igualtat=nen@s

Un espai creat per portar a terme a diferents serveis del municipi: Biblioteques municipals, Escoles Bressols municipals.... on es fan diferents activitats relacionades amb la coeducació.

- Ampliar la dotació de contes infantils a les biblioteques amb els contes del projecte Contes per gaudir de la diferència, que són contes que transmeten models alternatius de masculinitat i feminitat.
- Introduir l'activitat del contacontes en la programació de les Biblioteques, fent-la coincidir amb la programació d'actes de les dates relacionades amb les reivindicacions de les dones: 8 de març, Dia Internacional de les Dones, 25 de novembre, Dia Internacional contra la violència vers les dones, 28 de juny, Dia Internacional de la diversitat sexual, 23 d'abril diada de Sant Jordi, "contes al carrer".....
- Participació en la *xarxa de petita infància* que hi ha al municipi
- Tallers al CIOD "Com donen missatges d'igualtat als nostres fills i filles"

4.6.4 CAMPANYA DE REGALS I JOGUINES NO SEXISTES

OBJECTIU

- Sensibilitzar a la població sobre la necessitat d'eliminar el sexisme als regals

ACCIONS

- En el mes de desembre de 2013, es va realitzar la fira de solidaritat i consum responsable i es va participar amb un **taller per a infants "Els regals i les joguines no són sexistes"**, acompanyada per un contacontes.

- Repartiment de postals i díptics **"Regals no sexistes"**, tríptics i cartells en deferents comerç i serveis de la ciutat (escola bressol, biblioteca municipal, oficina atenció ciutadania, poliesportiu, ampas...)
- Difusió de la campanya en diferents mitjans: diaris, radio, pg. web

4.6.5. XARXA PETITA INFÀNCIA

Es participa activament en la *xarxa petita infància* formada per diferents serveis: ABS, Projecte educatiu de la ciutat, CDIAP, Centre Petita Infància i Famílies, Escola Bressol, EAP i CIOD. Hi han reunions mensuals on es tracta diferents temes. El tema de la coeducació és un dels punt prioritaris:

- Les conductes d'igualtat en relació a la criança dels fills i filles.
- El llenguatge que s'utilitza per part dels adults per comunicar-se amb els infants
- Els materials, les joguines i els contes des d'un punt de vista coeducatiu.
- El modelatge que fan els adults en el seu comportament dins de l'àmbit familiar
- Les expectatives de les famílies respecte als seus fills/es en funció del sexe

Es un espai de supervisió i reflexió on es revisa el treball que es fa a nivell professional en aquests serveis per a que tothom treballi en la mateixa línia i també la forma com arriben als pares, avis, avies i família extensa quan educa.
Aquest any 2.013, s'ha acabat de fer un material molt senzill per donar a les famílies: un llibret on es tracten diferents temes relacionats amb la petita infància per l'acompanyament de la criança dels seus infants. A l'any 2014 és publicarà.

4.7. ESPAI PÚBLIC

4.7.1 ESPAIS AMB NOMS DE DONES

A l'any 2012 va finalitzar el projecte "carrers amb noms de dones" amb la inauguració de l'ultim espai urbanístic Jardins Elisabeth Eindenbenz. La situació de crisi econòmica i la paralització de les obres urbanístiques, i el fet que no hi hagi més carrers sense noms fa que no es pugui continuar inaugurant espais al carrer amb noms de dones, però s'ha volgut continuar el projecte donant noms a espais de la ciutat.

OBJECTIUS

- Promoure que els noms dels carrer i espais públics siguin més representatius de la societat
- Visibilitzar el paper que les dones han tingut al llarg de la història a través dels espais públics

ACCIÓ

Amb la voluntat de promoure que els noms de carrers i places de la ciutat siguin més representatius dels diferents col·lectius que la formen i per a contribuir a fer visible el paper que les dones han portat i porten a terme en els diferents àmbits de la vida social, va néixer el projecte "carrers amb noms de dones".

Des de l'any 2002 fins l'any 2012, cada 8 de març, Dia Internacional de les Dones, s'han inaugurat un total de 26 carrers, places, parcs o jardins amb noms de dones.

ANY	INAUGURACIONS	BARRI
2001	PROSPECCIÓ DELS NOMS DELS CARRERS DEL MUNICPI. La presència femenina és inferior de la desitjable (5,2%)	
2002	PLAÇA MONTSERRAT ROIG	BARRI DE SANT ADRIÀ NORD
2003	PARC ROSA SENSAT I VILA	BARRI DE SANT ADRIÀ NORD
2004	PLAÇA FRIDA KHALO CARRER MARGARIDA XIRGU	BARRI SANT JOAN BAPTISTA BARRI DEL BESÒS
2005	CARRER DOLORES IBARRURI- (LA PASIONARIA) CARRER FREDERICA MONTSENY	BARRI SANT JOAN BAPTISTA BARRI DEL BESÒS
2006	CARRER CARMEN AMAYA JARDINS DE LAS MADRES DE LA PLAZA DE MAYO	BARRI DEL BESÒS BARRI DE SANT ADRIÀ NORD
2007	CARRER DE MATILDE ESCUDER PLAÇA MARIE CURIE	BARRI SANT JOAN BAPTISTA BARRI SANT JOAN BAPTISTA
2008	CARRER DE FLORA TRISTÁN CARRER DE SAFO PLAÇA DE MARIA AURÈLIA CAMPANY	BARRI TRAJANA BARRI TRAJANA BARRI SANT ADRIÀ NORD
2009	CARRER DE ROSALIA DE CASTRO CARRER DE BENAZIR BHUTTO CARRER DE TERESA DE CALCUTA CARRER DE ANNA FRANK CARRER MERCE RODOREDA CARRER DE NEUS CATALÀ	BARRI DE LA MINA BARRI DE LA MINA BARRI DE LA MINA BARRI DE LA MINA BARRI DE LA MINA BARRI DE LA MINA
2010	CARRER CLARA CAMPOAMOR CARRER MARTA MATA PASSATGE LOLA ANGLADA PLAÇA MARUJA MALLO	BARRI DE LA CATALANA BARRI DE LA CATALANA BARRI DE LA MINA BARRI DE LA CATALANA
2011	CARRER MARIA MERCÈ JARDINS DE LES DONES DE NEGRE	BARRI DE LA MINA BARRI DE LA MINA
2012	JARDINS ELISABETH EIDENBENZ	BARRI DE SANT JOAN BAPTISTA
2013	SALA MAIDER UNDA GONZÁLEZ SALA BIBLIOTECA NEUS BOUZA GIL	BARRI DE LA MINA POLIESPORTIU DE LA MINA BARRI DE SANT ADRIA NORD BIBLIOTECA RICART

Aquest any 2013, el Consell Municipal de les Dones de Sant Adrià va portar dues propostes a la Comissió de Nomenclàtor per donar noms de dones a espais de la ciutat:

- **Neus Bouza Gil,** com a memòria i homenatge a les persones afusellades al Camp de la Bota, es va donar aquest nom a la Sala d'actes de la Biblioteca de Sant Adrià. Aquest acte es va emmarcar dintre dels programa de festes de la ciutat, el 9 de setembre a les 18.30 h, es va acompanya amb el Videofòrum "La voz dormida"

- **Maider Unda González**, nom de l'esportista basca, campiona olímpica en la disciplina de lluita olímpica, es va nomenar una sala de l'equipament esportiu de la Mina.

4.8. DONES I SALUT

OBJECTIUS

- Promoure la salut integral de les dones i millorar la seva qualitat de vida
- Donar informació sobre diferents recursos i eines que ajudin a millorar la sobre salut
- Informar sobre aquests aspectes que tinguin a veure amb la salut de les dones
- Prendre consciència sobre la importància de mantenir hàbits saludables en relació al cos i l'equilibri psicològic i emocional

ACCIONS

4.8.1 COMMEMORACIÓ DEL DIA INTERNACIONAL DE LA SALUT DE LES DONES. 28 DE MAIG

Al llarg de la seva vida, les dones es troben amb problemes de salut específics per la seva biologia i el seu paper a la societat, per això és molt important donar a conèixer, prevenir i conscienciar a les dones de la importància de l'autocura.
Coincidint amb el 28 de maig, dia internacional d'acció per a la salut de les dones, la Regidoria de Polítiques d'Igualtat va realitzar diverses actuacions que estan descrites al document del Dia d'acció per a la salut de les dones, 28 de maig

4.8.2. ESPAIS DONES I SALUT

La salut de les dones està íntimament lligada a les seves condicions de vida i la seva cura depèn, principalment, de les seves possibilitats personals/assistencials per a posar paraules al seu malestar, deixar de ser un objecte passiu de l'acte mèdic per a convertir-se en subjecte actiu.

La perspectiva de gènere ens permet visualitzar les diferències entre dones i homes envers la seva salut i alhora detectar les desigualtats que es generen. Alhora aquesta mirada ens aboca a un abordatge integral de la salut que ens fa tenir en compte els factors bio-psico-socials que intervenen en les nostres vides i en la nostra salut.

ACCIO

Duració al llarg de tot l'any 2013 el dimarts de 11.30 a 13 h. Les facilitadores del grup en aquest espai son una doctora i una infermera de l'ABS Dr. Barraquer.

En aquest espai s'intenta treballar diferents aspectes amb les dones participants:

- Detectar les dificultats que presenten les dones en el procés d'autoconstrucció de la salut en aquests moments, i poder fer intervencions per afavorir la seva resolució o tractament.
- Aportar informació sobre nombrosos temes relacionats amb la salut de les dones i potenciar la prevenció
- Promoure la valoració del saber de les dones en relació a la salut.

És obert a totes les dones que vulguin participar però també fan les derivacions les professionals de salut del CAP. Han participant aproximadament unes 35 dones al llarg de l'any. La valoració per part de les dones és molt positiva i és una acció que es reclama des de les usuàries del centre de salut i del CIOD.

4.8.3. ALTRES ACCIONS

- Activitats dintre de la programació quadrimestral de CIOD. S'organitzen diferents tallers per tractar la salut de la dona d'una forma integral: gimnàstica energètica, ioga, meditacions, reiki, autoestima, taller de les abraçades, taller d'imatge, taller de memòria... Inclosos dintre de l'apartat d'activitats de dinamització dins del programa del CIOD
- Es fa difusió de material d'informació de prevenció de malalties